

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 ÖNT.

V. Évfolyam. 77. szám.

NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, Pa. PÉNTEK, 1908. SZEPTEMBER 25-én.

V. Year. No. 77.

MAGYAR MŰVÉSZET AMERIKÁBAN.

A MŰVELT AMERIKAI MAGYAROK FELADATA.

Személyes tapasztalataim arra tanítanak, hogy itt Amerikában a nyers munkaerőn kívül más magyar terméket is előnyösen lehet értékesíteni. Sőt azt merem állítani, hogy ez utóbbi termékek iránt szükségletet is lehetne teremteni. S midőn erről óhajtok beszélni, előre kell bocsátanom, hogy nem kívánok Zerkovitz urnak, a körünkben élő közkezdelt kereskedelmi tanácsosnak dolgaiba avatkozni, aki, igaz örömmel, bátor lélekkel és erős kézzel igyekszik nemcsak a magyar kéz, de a magyar szellem termékeit is átültetni ide Amerikába.

A teremthető szükségletek felsorolását a legújabb dollgaló óhajtom megkezdni. A magyar drámairodalom termékeinek élénk keletet lehet teremteni Amerikában. Ha, teszem fel, *Kontu Sándor* hazánkba bele nem fárad abba, hogy *együtt* áldozza idejét és pénzét a magyar szellemnek az amerikaiakkal való megismertetésére, az „*Ördög*”-ön kívül bizonyára más darabokat is le fog fordítani és színehozni. Mert ha szép is az, hogy, mint ezt ennek a lapnak derék szerkesztője ismételve hangoztatta, magyar színházunk legyen New Yorkban, magyar darabot magyar nyelven csak a szűk magyar körben lehet előadni. A magyar irodalmat ezzel nem ismeretjük, mert Amerika népe nem ismeri a nyelvünket, szellemi termékeinket nem méltatja.

Magyar operáinknak nagy sikert lehetne biztosítani Amerikában. Ez irányban a talaj jól van előkészítve és így annál nagyobb a kellemetlen meglepetésünk, hogy egyik operaház műsorán sem találkozzunk magyar operával. A hangversenyek műsorán gyakran találkozunk ugyan zenei nagyságainknak, *Lisztnek, Volkmannak, Brahmsnak, Goldmarknak* nevével, de egyetlen operánkat még nem adták elő Amerikában. Pedig „*Hungari László*”, „*Bánk bán*”, „*Szent Erzsébet legendája*”, nagy sikert tarthatnának igényt. Igaz, hogy operáink magyar nemzeti jellegűek, de találunk mi az operaházak műsorán német, olasz, spanyol, francia, sőt héber jellegű operákat. A magyar operákat ezekkel szemben szenzációs sikerre lehetne vinni különösen most, amikor az operának egyik igazgatója *Dippel*, aki sokat énekel a budapesti operában s mikor ugyanazon opera jelenlegi karmestere *Mahler*, aki több éven át a budapesti operának volt az igazgatója.

A magyar festőművészetet sem mutatták meg be Amerikának. *Munkácsy Mihály* nagymesterünk a Metropolitan Múzeum katalógusában mint francia festő van feltüntetve, holott azt már minden műveltebb amerikai tudja, hogy Munkácsy a születésétől kezdve egészen a haláláig magyar ember volt. De félve kell körülmenünk, amikor a műveltebb amerikaival azt akarjuk elhárítani, hogy *Munkácsy Mihály halálával mégsem halt meg a magyar festőművészet*.

Ez az oka annak, hogy magyar szívet hevesebben dobogott, amikor kézhez vettem a legjelentékenyebb angol nyelvű megírt folyóirat, az „*International Studio*” szeptember havi számát. Ez a világszerte ismert new yorki angol folyóirat reprodukál a Londonban az Earls Courtban kiállított néhány magyar képet s ezt ezzel a minden esetre érdekes, de annál sajnálatosabb megjegyzéssel teszi: „*Nemely tekintetben meglepő, hogy Magyarországon oly hátróztott jellegű és életszerűen erős művészetet találunk.*”

A cikk nagyon elismerőleg nyilatkozik kiállító magyar művészeinkről, — az én hajam azonban mégis égnek mered annak tapasztalásánál, hogy egy mérvadó amerikai szaklapban még min-

dig „*esodállónak*” azon, hogy *Magyarországon művészet is van.*

A magyar szobrászatról még csak szó sem esett eddig Amerikában, pedig a Magyarországon különösen az utóbbi években lefolyt szobrászati pályázatok oly eredményeket mutattak fel, amelyekre bármely nemzet büszkén utalhatna.

Magyarország manap az építészeti olyan, hogy egy magyar stílusban felépített és berendezett ház bizony nagyban díszítene bármely amerikai várost. Eddig a műizlést alig fejlesztették Amerikában. Most van fejlődésben és mindekké, különösen lakóházak építése dolgában, újat és újabbat akarva teremtteni. Az amerikai építők kétségtelesen nagy hálaival veszik, ha megmutatjuk nekik a magyar irányt, amelyet azután szívesen fognának utánozni. Ha végignézzük a new yorki nyilvános és magánépületeket, kis hozzáértéssel azonnal meglátjuk, hogy azok egytől-egyig görög, olasz, francia, vagy német utánozások. Miért ne utánozzanak bennünket is különösen akkor, amikor minden amerikai, aki valaha megfordult Budapesten, elragadtatással beszél a magyar építőművészeiről?

Volt alkalom egy amerikai folyóirat szerkesztőjének érdeklődését Magyarországról felkeltetni. Ez a szerkesztő, igaz, tud már egyet-úást Magyarországról, de én annyira meggyőztem őt Magyarországi műiparának és művészetének fejlődéséről, hogy egy egyetemi tanárt küldött Magyarországra, ha a művészeti és műipari iskolák és telepek tanulmányozására. E tanulmányok eredményét azután az amerikai közönség elé fogja tárni.

Nagy dolog ez. De mi Amerikában élő műveltebb magyarok nagyobbakat cselekedhetünk. Ezért üdvözöltem örömmel *Zerkovitz Emil* kereskedelmi tanácsosnak azt az eszméjét, mely egy New Yorkban rendezendő művészeti kiállítását előz. Ennek a tervnek csak az lehet az ellensége, aki nem akarja, hogy a világ tudomást nyerjen *Magyarország haladásáról*. Mert nekünk nem szabad addig várnunk, míg egy-egy amerikai Magyarországra téved intézményeink, művészetünk tanulmányozására. Mi műveltebb magyarok találhatunk módot arra, hogy ideplántáljuk azokat az intézményeket, a magyar művészetnek termékeit az amerikai sajtó, az amerikai közönség szeme elé.

Japán és francia műiparral és művészetével lépten-nyomon találkozunk. Az amerikai magyarság intelligenciájára barátai körében, angol folyóiratokban uttörő munkát teljesíthet a magyar műipar, a magyar művészet érdekében. Én tudom, hogy az Amerikában kissé meglepett, de minden esetre hálas publikumra fogunk találni.

Persze, cselekednünk kell, nem pedig díkezőzni.

Fort Lajos Albert.

GAZDÁLKODÁS AMERIKÁBAN.

Mit lehet egy akér földből kihozni.

A gazdálkodásról írott cikkeimnek egyik szorgalmas olvasója nemrég azt kérdezte tőlem, hogy szerethet-e a gazdálkodásból megélhetést egy oly ember, aki egész életét a városban töltötte, s a gazdálkodásban gyakorlatlan nem bír, ha minden igyekezetével ráveti magát egy darab föld megművelésére.

Erre azt felelem, hogy ez nem tartozik a lehetetlen dolgok közé, s különösen ha az illető tanulmányos és értelmes, megvalósításának mi sem áll útjában; azonban mégsem tartom ajánlatosnak, hogy a városi ember minden átmenet nélkül, minden előzetes tanulmányozás és gyakorlat nélkül más jövedelmi for-

rás hiányában erre egyszerre ráesse magát. Ha azonban a városbeli foglalkozásának megtartása mellett vesz magának egy kis darab földet, hogy szabad idejét, reggeleit és estéit ennek megművelésére áldozhassa, ez feltétlenül igen előnyös és észszerű intézkedésnek fog bizonyulni. Ha az illető állását elveszti, s ideiglenesen, vagy huzamos ideig kereset nélkül van, a gazdálkodás mindig jó mentősvár lesz. Az évek folyamán a föld helyi értéke is okvetlen emelkedik, s így jó segélyforrás képződik aggkor esetére is.

A munkáját veszített ember belüzdölhatik falusi otthonába s a gazdasági válság, munkanélküliség idejét felhasználhatja földművelésre. Élhet belőle nyugodtan és megelégedetten.

Egy akér földnek a megműveléséhez általában kevesebb idő kell, mint azt sokan képzelik.

Az illinoisi gazdasági iskola kísérletező állomásának múlt évi jelentése szerint egy akér föld megműveléséhez szükséges maximum idő a következő: 140 óra [14 nap] egy lónak, és 250 óra [25 nap] a kézimunkának. Összesen 39 nap.

Long Island északi részén egy akér földön 300—400 bushel burgonyát lehet termelni, melynek értéke körülbelül 300 dollár, esetleg több is lehet. A készpenzkiadás [nem számítva a munka értékét] magra és trágyára, legfeljebb 27 dollárt tehet ki.

Gyümölcsből 100 dollártól 700 dollárig rugó értékben lehet egy akéren termelni. Legtöbb pénz hoz a szőlő, a pászmeté, legkevesebbet a szőlő és az alma.

Konyhavetemény-, zöldségtermelésnél egy akér föld 250 dollártól 600 dollárig terjedő jövedelmet hozhat.

Ezek a számítások konzervatív módon vannak megállapítva, s helyességüket a gyakorlatban az Egyesült Államok kormányának gazdasági kísérletező állomásain több ízben sikeresen kipróbálták.

George J. Newton, egy falusi pap, aki Wellfleet-ben, Mass. lakik, a következőket mondja: „Ezeket a számításokat saját tapasztalataim alapján szintén megerősíthetem. Vannak egyházzainak tagjai Riverhead-en, Long Island, akik ezt szintén kipróbálták. Ez idő szerint magam is foglalkozom ilyen irányú gazdasági kísérletezéssel tudományos alapon, s alapos reményem van, hogy termékeim mennyisége és értéke még ezeket a számokat is felül fogja haladni.”

Számos példát lehetne felhozni arra nézve, hogy egyetlen akér földnek szakértelennel, szorgalommal, s ha valamilyen való megművelésével csak jó megélhetést biztosít, hanem félretehető tőkét is hoz.

Hyde Park-ban, Reading, Pa. közelében van egy kis három és fél akérből álló farm, melyből csak két és fél akér művelnek. Ez a kis farm a tulajdonosnak 1200-tól 1500 dollárig terjedő jövedelmet hoz évente. A tulajdonos, Mr. Shearer azt mondja, hogy ebben nincs semmi boszorkányság, semmi titok. Szorgalommal, fáradhatatlan erővel termesztes, józan ésszel bárki megteheti ugyanazt, amit ő.

A dohánytermelés egyike a legjobb hasznát hozó gazdasági ágának, feltéve, ha a talaj alkalmas. Jó talajra kétezer fontnyi dohánytermést is el lehet érni.

Nem szabad azonban elfelejteni, hogy dohánytermelésnél a talaj minősége rendkívüli fontossággal bír.

A talaj termőképessége igen sok esetben szinte felbecsülhetetlen. Hihetetlen eredményeket lehet kihozni intenzív megművelés és szakértelem által. Számos úgynevezett „abandoned” farm, melyen az előbbi tulajdonosok csaknem éhenhalt, kincsesbánya lett az új tulajdonos kezében, ha az a kellő szakavatottsággal és erélyvel állott annak megműveléséhez.

Ligeti Imre.

DIENES MÁRTON VÁDOL.

A „PESTI HIRLAP” LEVELEZŐJE ÉS ORTINSZKY PÜSPÖK.

Az az ádlatlan harez, amelybe *Ortinszky István* görög kath. püspök az Amerikában lelkészkedő magyarországi görög katolikus papokat belekényszerítette, áldozatot követelt. Abból a harezből kifolyólag került *Páldy Károly*, aki egy new yorki magyar újságnál volt alkalmazva, mint zsaroló a vádlottak padjára. A vádló *Dienes Márton* ur volt, aki New Yorkban *Warm Vilmos* név alatt él, itt *Amerika* névű folyóiratot ad ki s egyuttal a *Pesti Hírlap* new yorki levelezője. A rendőrbírósi kihallgatás szeptember 23-án volt és *Páldy Károly* felmentésével végződött.

A dolog lényege, amint ezt *Páldy Károly Hunfalvy Hugó* ügyvédnek megírta, a következő: *Csopey és Jaczkovits* vilkesbarrei és *Csopey Gábor* perth amboyi görög kath. lelkészek az Ortinszky püspök ellen folytatott küzdelmükben pénzt akartak áldozni arra, hogy *Dienes Márton* rábírák, miképp az általa New Yorkban képviselt *Pesti Hírlap*-ba Ortinszky-ellenes cikkeket írjon. A papok a Dienes Mártonnal való tárgyalások megkezdését *Páldy Károlyra* bízták. *Páldy* eljárt az ügyben, mire nézve *Dienes-Warm* úrtól a következő levelet vette: *T. Páldy ur! Kérem, nevéjén ki ma Perth Amboyba, és beszélje meg Csopey Gáborral a dolgot. Én részemről szívesen rendelkezésemre állok ez ügyben. Jó híre — Warm.*

Páldy összehozta az alkuba lépni kívánó feleket s mikor azután fáradozásának díját kérte, nem adták meg neki. Ez annyira felbőszítette a fiatal embert, hogy *Kovács Kálmán* plébánosnak, aki lapjában tudvalevőleg Ortinszky mellett kardoskodik, megírta közlés végett az egész dolgot. Közben *Páldy* találkozott *Csopey* plébánossal s midőn ez utólag megfizette fáradozását, *Páldy* táviratilag kérte *Kovács Kálmánt*, hogy ne közölje a beküldött cikket.

Szombat este — írja *Páldy*, — fölmentek *Dienes-Warmhoz*, ahol egy *Kánitz* nevű uriemberrel találkoztam, aki azt kérdezte tőlem, hogy a cikkben meg van-e említve *Warm* is. Mondtam, hogy igen. Kánitz erre tanácskozott velem, hogy miképp lehessen a cikket megjelenést megakadályozni, mert, így mondá *Kánitz*, *Dienes már leadott a „Pesti Hírlap”-nak egy huszoros cikket és így elveszti tudását állását, mert azt hiszik Pesten, hogy megvan fizetve.*

Én a magam részéről — folytatja *Páldy* — újból táviratozni akartam *Kovács* plébánosnak, de *Kánitz* azt ajánlotta, hogy utazzunk le együtt *McKees* portra az ügy elgázítására. Ebbe belementem, bár kijelenttem, hogy pénzem nincsen. Mintán *Kánitz* kölesönt ígért, abban állapodtunk meg, hogy másnap, vasárnap délelőtti 10 órákor elmegyek a 124-ik utcának 77. szám alatti lakására. Elmentem. *Kánitz* az utcán várt. A lakásban *Hunwald Sándorral*, *Dienes-Warmmal* és egy harmadik fiatal emberrel találkoztam. *Dienes* ur szememre vetette, hogy miért okoztam neki annyi kellemetlenséget. *Majd tíz dollárt adott utiköltségre.* Alig vettem át a két ótdolláros, egy tírfosrendőr letartóztatott s a rendőrségre épített, ahol *Dienes*, *Hunwald* és *Kánitz* léptek fel ellenem mint tanúk, azt állítván rólam, hogy tíz dollár erejéig megszaroltam *Dienes* urat. Persze elcsuktak. Kétségbeesésben, miután *Dienes* nekem is, feleségemnek is megígérte, hogy visszavonja a vádat, könyörgő levelet írtam *Dienesnek*, habár én teljesen ártatlannak éreztem magamat. De nem értén az angol nyelvhez, teljesen elvesztem hittem magam.

Igy írta le *Páldy Károly* az ügyet. A tárgyaláson *Dienes* ur azzal kérte *Páldy* megbüntetését, hogy *ellenesében ő, Dienes, elveszti állását a „Pesti Hírlap”-nál*. Jellemző, hogy *Hunwald Sándor* ur a kihallgatáson mint terhelő tanu is, mint tolmács is szerepelt. *Kovács Kálmán* plébános, a *Magyar Zászló* szerkesztője, *McKeesportból* eljött *Páldy* védelmére, akit, mint bevezető sorainkban említettük, felmentettek.

Erre a messze kiható ügyre még vissza fogunk térni. Közben *Páldy* ur a következő levél közlésére kért fel bennünket:

A „Bevándorló” tek szerkesztőjének. Igen tisztelt szerkesztő ur! Szerkesztő urnak van tudomása arról, hogy *Dienes Márton* ur, aki itt Amerikában *Warm Vilmos* név alatt él, engem zsarolás vádja alatt elfogatott és börtönbe szállított. Három napon át voltam a börtön lakója, míg végre ma, szeptember 23-án, a 124-ik utcai rendőrbírószágon megírt kihallgatás során *tót Kovács Kálmán* mekeesporti plébános ur szíves közbenjöttével ártatlanságom kiderült, a bíróság felmentett és azonnal szabadlábra helyezett. Azok ellen, akik engem börtönbe hurcoltak, hírlapi cikkeikkel becsenyezték a becsületemet, feleségemet kétségbeesés sodorták most, hogy szabadságomat visszanyerjem s hogy a felmentő ítélet folytán bátran nézhetek minden becsületlen ember szemébe, azon orvoslattal fogok élni, amely, megbántott becsületem alkalmazni parancsol. Midőn szerkesztő urat e sorok veszes közlésére felkértem, maradtam teljes tisztességgel. New York, 1908 szeptember 23-án. *Páldy Károly*.

DÜHÖNGŐ KIHÍVÁSOK.

Bojkott a francia árak ellen.

Khina Canton nevű városában a hatóság egy francia hajón le akart néhány embert tartóztatni, amit a hajóskapitány, a francia konzul támogatásával egyenesen megtiltott, kijelentve, hogy a hajó fedelzete francia terület, ahol a kínai hatóságoknak semmi keresni valójuk nincsen. Az ellen nem tiltakoztak azonban, hogy partraszállás esetén letartóztatnák, akár kerébe is törhetik őket. A kínai újságok roppantul kikélték emiatt a franciáktól ellen és a népet arra kizítják, hogy bojkottálják a francia árukat.

MAGYAR MAGYART GYLKOL.

Tamás András beszúrták és kidobták a robogó vonatból.

Detroit. Mich. magyarságát borzalmas gyilkosság híre tartja izgalomban.

Az eset részleteiről detroiti levelezőnk a következőket jelenti: Az Abaujmegye szeszai származású *Tamás András*, akit az egész város magyarsága törekvő, becsületes, józanleltű embernek ismer, harmincz magyar társával egyetemben, vasuti munkálatok végzésére szerződött. A vasúttársaság által rendelkezésükre bocsátott külön „trén”-en, vasárnap délután 3 órákor indultak utnak Detroitból. Utközben a csupa ittas emberekből álló társaság — min, min: nem? — összeveszett.

A csendes természetű *Tamás* bekíteni iparkodott a veszekedőket. Vesztere. Azok nekítámadtak s tiz késszurást ejtve testén, a gyorsan rohanó vonatból kidobták. A boldogtalan szörnyet halt.

A tett elkövetői ellen, akik a magyar sajtó becsületén ismét ily szörnyű foltot ejtettek, és akik után — egy „foreigner” életéről lévén szó — a rendőrség a leg-erélytelenebbül nyomoz, az egész városban óriási az elkeseredés. *Tamás András*, az emberi állatiasság szerencsétlen áldozatát neje és 11 éves fia grászolja.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

ÉLJEN DETRE TANÁR! *Detre László* dr., a bakteriologia tanára a budapesti egyetemen, ideérkezett, hogy a Washingtonban megtartandó tuberkulózis-kongresszuson résztvegyen. Ebből az alkalomból a *New York Herald* legutóbbi vasárnapi számában hosszabb, dicséretes cikkben foglalkozott a tudós magyar professzorral, de egyuttal — régi szokás szerint — megtette őt osztráknak. Ez ellen *Detre* tanár a „Herald” egyik legutóbbi számában a következőket tiltakozik:

„A *Herald* szerkesztőjének! Kérem, fogadja köszönetemet ama pontos cikkért a tuberkulózis diagnózisára vonatkozó új methodust illető felfedezésem dolgában. Minden honfitársam tudja, hogy a *Herald* az egyetlen amerikai újság, mely a hírlapirodalomban a legjobbba képviselve, befolyást gyakorol az egész világra. Ez az oka annak, hogy a következő kijelentésem közlésére felkérem:

A cikk czímzésében azt mondják rólam, hogy én osztrák bakteriologus vagyok. Ez ellen tiltakoznom kell. Én nem vagyok osztrák, hanem magyar. Én nagyrabecsülöm Ausztria versengését a tudomány terén és bensőbb barátaimnak nevezhetem Ausztriának majdnem minden bakteriologusát. Habár bizonyos dolgokban, köztük a külpolitikát, a hadsereget és a tengerészetet, Ausztriával egyesítem magunk, társadalmi és tudományos életünk teljesen önálló. Magyarország joggal büszke sok saját fiára. Költői között van Jókai és Petőfi. Molnár is magyar író. Liszt, Erkel, Goldmark és Lehár magyar zeneszerzők. Államférfiai között találjuk Kossuth Lajost, főt, Kossuth Ferencet és Apponyi Albert grófot. Egy magyar orvos, a budapesti egyetem tanára, dr. Semmelweis fedezte fel a gyermekágyi láz természetét és ragályos tulajdonságait. A nemrég elhunyt Fodor dr. fedezte fel a vércék antimikrobius tulajdonságait. Hőgész tanár írta a legjobb könyvet arról, hogy miképp lehet oltás után megtámadni a vérszenny. Pertik tanár híres könyvet írt a tuberkulózisról. Világszerte ismerik Hutya tanár könyvét az állatok ragályos betegségeiről. S megnevezhetnék még sok más is. MINDMEGANNYIAN A MAGYAR GÉNIUSZ ÉS BUVÁRKODÁS NEVÉBEN MŰKÖDTEK. S így, ha az én szerény törekvéseim a tudósok által némi figyelemre méltatandók. HADD TÖRTÉNYJÉK EZ MAGYARORSZÁG NEMZETI NEVE ALATT. Dr. Detre D. László, a bakteriologia tanára a budapesti egyetemen.

Dr. RIXA ELHAGYTA A KÓRHÁZAT. Megemlékeztünk arról, hogy dr.

*Rixa Sándor*on, az amerikai magyar orvosok nesztörán az egyik new yorki kórházban veszedelmes műtétet hajtottak végre. Örömmel jelentjük, hogy a műtét kitűnően sikerült s hogy orvos honfitársunk számos tisztelőinek igaz öröme már el is hagyhatta a kórházat. Természetes, hogy dr. Rixa ur még mindig gyenge, de alapos a remény, hogy nemokára teljesen lábrael.

A „THE CRAFTSMAN” AZ „ÖRDÖG”-ELŐADÁSROL. A „The Craftsman” nevű előkelő new yorki angol folyóirat az októberi számában, mely most hagyta el a sajtót, hosszabban foglalkozik az „Ördög”-előadással s egyuttal hozza *Molnár Ferencnek*, az „Ördög” szerzőjének és *Konta Sándor*nak, az „Ördög” fordítójának kitűnően sikerült arcképeit. Miután magát a darabot három hasábon át melta, átírta a *Savage* és *Fiske* között beállott controversiára és a többek között a következőket mondja:

„A darab felett beállott polémia dolgában *Fiske*-nek az az előnye, hogy melleslegteljes és komoly álláspontot foglal el és a másik előadást nem szidalmazza. Egyszerűen kijelentette, hogy a darabot, melyet *Arliss* használ, az eredetiből fordította *Konta Sándor* — egy előkelő magyar töképezés, aki New Yorkban lakik. — és az amerikai színpadra alkalmazta *William Trovbridge Larned*. Főereje abban áll, hogy *Arliss* adja a czimszerepet. — Tény az, hogy az egyik előadás olyan jogosult, mint a másik, mert Magyarországban nincsen irodalmi szerződésünk s a darabot mindenki előadhatja, aki akarja. Tény, hogy *Fiske* darabját az eredeti magyar fordította s ez országára nézve megrédte *Konta*, aki hazafias büszkeséggel akarja a nyugati világnak figyelmét honfitársai által megrémített bármily érdekes műve irányítani, míg *Savage* darabját *Oliver Herford* ültette át, illetőleg tulajdonosan *Herford* írta. A BÉCSI előadás után készült, amelytől *Savage* ur ebben az országban nagy sikereket remél. — Így ír a „The Craftsman” s mi csak egyetlen szót sem fűzünk hozzá.

A BEVÁNDORLÁS MAGYARORSZÁGBÓL. A lefolyt héten többen érkeztek ide Magyarországból, mint ez esztendőnek bármelyik előző hetén s amint hiteles forrásból értesülünk, a magyarországi bevándorlás most hirtől-hirtre fokozatosan emelkedni fog. A lefolyt héten is a fajmagyar bevándoroltak voltak a legnagyobb számban. A HATSZÁZHATVANHÁROM bevándorolt között van ugyanis KÉTSZÁZTIZ FAJMAGYAR, ellenben csak 155 tót, 143 sváb, 109 horvát és 46 román.

Akkoriban ez a zöld ház volt a Tisza-utca ékessége. A boltjátába három kölépésű kellett felmenni. Most csupa emeletes házak környékezik és elnyomják, mint a magasra nővő dudva a virágot.

Odébb a kollégium. Ez nem változott. Szürke falainak ódonosságát kőmunkák vakoló kanala nem sértegette. A manzárd-tető eserejét most is sárgászöld moha borítja. Főnt a gerinczene gögös szelkákakok pöffeszkednek. A rozsdás még vastagabb rajtuk; no ezeket senki emberfia ki nem fenyésíti. De nem is szabad. Ugy szép a szelkákak, ha rozsdás. A tétő középből mereszti ki ólalkodó fejét a haragtorony; megszűre ellát; besandit a legvárobbi diákszobába is, hogy foddott üstéhez hasonló rekedt szával figyelmeztesse az álomszuszékot: „Kelj fel, hékás! Reggel van, félynoez van és otthon ne felejtssd a latin dolgozatodat! [Ha ugyan megcsináltad.]”

Sétálgatok a kollégium előtti tér macskafejes kövezetén. Akaratlanul is kénlelem, mikor toppan elém valamelyik utca nyílásából valamelyik kis pajtásom, hóna alatt a rajztáblával, másik kezében pedig a szijra fűzött könyveket lóbálva. Nem jön egyik sem. Egy-egy elsiető férfi láttára azt hiszem, mintha ez volt volna a virágzó, amaz pedig a főjegyzőék Bélája, aki soha sem tudta megtanulni a deklínációt. E család egy pillanatig tart, hogy másikkal adjon helyet. Amott közeleg fehér sportruhában, sárga cipőben egy barnapiros arcu, szőke angolbajuszos legény. Jól megnézem, még utána is fordulok. Megesküdtem volna, hogy Törtélti Árpád. Ugy látszik, nem az.

A térről most már nem önkéntlenül, hanem szándékosan veszem sétatam a Mátyás-utczába, melynek nyolczadik

A bevándoroltak közül *New York* államban maradt 30 magyar, 20 tót, 8 sváb és 8 horvát. *Pennsylvania*ba ment 32 magyar, 31 tót, 14 sváb, 7 horvát és 3 román. *Ohio* államba utazott 29 magyar, 11 tót, 34 sváb, 3 horvát és 10 román. *New Jersey* államba ment 16 magyar, 10 tót, 17 sváb, 9 horvát és egy román. *Connecticut* államba utazott 9 magyar, 7 tót, 3 sváb és egy horvát. *West Virginia*ba ment 12 magyar, 9 tót, 8 horvát és 2 román. *Missouri*ba utazott 13 magyar, 5 tót, 14 sváb, 6 horvát. *Michigan* államba ment 10 magyar, 12 tót, 23 horvát és 5 román. *Delaware*ba egy magyar és 3 horvát utazott. *Illinois* államba ment 16 magyar, 26 tót, 2 sváb, 18 horvát és 9 román. *Indiana*ba utazott 29 magyar, 14 tót, 20 sváb, 9 horvát és 16 román. *Wisconsin*ba ment 13 magyar, 10 tót, 25 sváb, 10 horvát. *California*ba ment 2 horvát és *Colorado*ba is két horvát utazott.

AMERIKAI TANÁR TANULMÁNYUTON MAGYARORSZÁGON. *Ernest A. Batchelder*, new yorki egyetemi tanár és író, egy itteni angol folyóirat megbízásából Magyarországra utazik, hogy az ottani ipari és művészeti iskolákat tanulmányozza. A tanár december havában már Magyarországon lesz és *Givricio* new yorki magyar konzul készségesen látta őt el a ajánlólevelekkel, hogy mindenütt nyitott ajtókra találjon. Hogy Magyarország iparát és művészetét ekképp közelebb fogják hozni Amerikához, ezt *Fort Lajos Albert* new yorki honfitársunknak köszönjük, akinek érdekes vezércikkével éppen lapunk mai számában találkozunk olvasóink. *Fort* ur közbenjárásának köszönjük ugyanis *Batchelder* tanár magyarországi útját.

MAGYAROK A POLITIKÁBAN. Örömmel adunk hírt arról, hogy a *New Jersey* állambeli Trentonban élő honfitársaink élénk mozgolódnak a jelenlegi választási küzdelemben. Trentonban legelőkelőbb angol napilapja, a „Daily State Gazette” hétfői száma e cím alatt: „Magyarok és tótok gyűléseket rendeztek”. „Bevándorló a jelölt támogatását kéri”, a következőket írja: „A Charles G. Roebing magyar republikánus klub mult este a Parichy Hallban és az Anclak Hallban felett lelkes gyűléseket tartottak. Mindkét gyűlés nagyon látogatott volt s mindkét gyűlésen hatalmas beszédek mondtak *Freudenmacher* sheriff-jelöltéje mellett. A magyar és tót szavazók kijelentették, hogy ők *Freudenmacher*-nek lelkes barátai, hogy sokukat segítsék már s hogy már hálából is segítik őt politikai küzdelemben. Mindkét gyűlésen felolvasták a vezető amerikai magyar lapnak, a „Bevándorló”-nak egy cikket, melyet *Singer Mihály* írt,

számu házában négy évig laktam, mint kosztos diák. Tizenkét és fél éves koromban adtak oda teljes ellátásba a szüleim és beírtattak a gimnázium harmadik osztályába. [A megelőző kettőt magánúton végeztem odahaza.] A hetedik és nyolczadik osztályt másutt tanultam, de az itt töltött négy esztendőt tartom lényegesnek és elhatározónak. Miután ez az idő tartalmazta a gyermek- és ifjúkor közti átmenet döntő mozzanatait. És ezek, ime, még most is, hogy a régen látott utcába térek, lüktető drámaisággal markolnak szívembe és átrezdülnek rajta, mint a zongora hurjain a gyerekkorom óta nem hallott dal, melyet a pókháló lim-lomok közül előkerült kotta akómbakomjai nyomán, az érzékeny klaviatúrát érintve, idéztünk pár percnyi elshahó léte.

A Mátyás-utca nem igen változott másban, csupán hogy kiközveték. Az akáczfák, — miknek virágját inyenec mohósággal faltuk, a fulladásig és hascsikarásig, — megnövekedtek és tetejéig a házakat. Ebben az utcában minden ház földszintes. Itt még találhatók falusias deszka-palánkok; a magamfajta, középsel magasabb ember beláthat fölöttük a kertekbe és megfigyelheti, hogy tulnyomólag káposztát, répat, babot, salátát termelnek bennük, míg a virágok egészen kicsiny területre szorítkoznak. A palánkok tetején hosszú vasszőgek meredeznek, mint megannyi őrtálló katona szuronyra. Ilyen szögben szakította el egyszer nadrágját... hogy is hívják?... igen, a Karesi. Körtelepás irányában buzgódkodott az ipse, de amire nem számított, ugyancsak sürgősen kellett visszamésznie. Kutya is ugatta, gazda is kergette; no hát, egy ilyen szög beleakadt a nadrágjába és végigrepesztette. [Karesinak a bőre hamarosan begyógyult; hanem a nadrágot, — pedig szép

LEGRÖVIDEBB ÉS LEGSZEBB
ŐSZI ÉS TÉLI UTAZÁS
 A Z Ó-H A Z Á B A
 Génván át.
 UTAZÁSI IDŐ A VIZEN ÁT 11 NAP.
 Menetár:
BUDAPESTIG \$30.00
 Felvilágosítást készséggel és díjmentesen ad:
LÁNG JÓZSEF
 NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODÁJA
 1496 Second Ave., Cor. 78th St., - NEW YORK.

aki nemrég itt volt *New Yorkból*, hogy a politikai helyzetet megismerkedjék. A gyűléseken élvezve értékelt egyet a cikk tartalmával.

Felette örülünk annak, hogy trentoni honfitársaink magukéva teszik a „Bevándorló” cikkeit s az azokban foglaltak értelmében járnak el. Mi a legjobb meggyőződésünk, tudásunk és tehetőségünk szerint adjuk meg az utbaigazításokat.

SZILLEY NEW YORKBAN. Emlegettük, hogy *Szilley Emilt*, a new yorki magyar menház megszökött sikkasztóját *McKeesporton* Kovács Kálmán plébános urnál elfogták. Emlegettük azt is, hogy a tárgyalásokat a kiadatás iránt azonnal meg is indították. A tárgyalások eredményre vezettek. *Pennsylvania* állam kiszolgáltatta *Szilleyt*, akit *New Yorkba* hoztak s aki most a *Tombs*-féle börtönben van. Négyrendbeli vádat emeltek a szerencsétlen ember ellen, aki, értesülésünk szerint, *Hunfalvy Hugó* ügyvéd urat bízta meg a védelmével.

ZERKOWITZ MEGTISZTELŐ MEGHÍVÁST KAPOTT. *Zerkowitza Emil* kereskedelmi tanácsost, a magyar kir. keres. muzeum new yorki levelezőjét nagy megtiszteltetés érte. Magyarország egyik legelőkelőbb textilgyára a *vezérigazgatói* állást ajánlotta fel neki. Kétségtelen, hogy ez állás anyagiakban *Zerkowitz* urra nézve sokkal előnyösebbnek bizonyulna, — mi mégis azt reméljük, hogy közöttünk maradjon, ahol a magyar ügynek és a magyarországi kereskedelemnek már nagy szolgálatokat tett a multban és a jövőben még nagyobbakat tenni hivatva van.

UJ KATHOLIKUS PLÉBÁNOS PERTH AMBOYBAN. A *Perényi László* lemondásával megüresedett perth amboy-i magyar római katolikus plébániát *Grósz Ferenc* eddigi *south norwalki* plébános foglalta el. *Grósz* plébános ur mult vasárnap már *Perth Amboyban* végezte az istentiszte-

leket. — Értesülésünk szerint a new yorki római katolikus magyarok több száza monstre-küldöttséget akar menesztetni a new yorki érsekhez abból a végből, hogy *Perényi László* plébánosnak *New Yorkba* való visszahelyeztetését keresztülvigyék. Ebbeli eljárásukat azzal indokolják, hogy *Kovács Lajos* mostani new yorki plébános hajlandónak nyilatkozott a perth amboy-i plébánia elfogadására s hogy *Perényi László* az ő new yorki kollégája ebbeli nyilatkozatának vétele után mondott le a perth amboy-i plébániáról.

Mindjárt a nyolczadik szám. Kéthárom lépést még és ime, odajutottam, a honnét tizenöt évnek előtte elindultam. Akkor Péter Pál ünnepe volt, kiosztották a bizonyítványokat és én jó bizonyítványt szereztem. Boldog örömmel hagytam el itten való négyévi diákkorodásom hajlékát és siettem haza, vakációra. Bizony nem álltam meg egy percig sem a küszöbön és nem éreztem meghatottságot. Bizony nem pillantottam vissza sem a házra, sem az utcára, sem a kollégiumra; a vasuti kocsiból sem néztem vissza az elmaradó városra. Tizenhatéves korában nem ismer kegyeletet az ember és nem ragaszkodik a rögöz.

Tizenhat év! Előttünk az élet és szeretnők, ha az óramutató a percmutató fűrgeségével sietne, mert alig győzzük bevárni az igazságot, a dicsőséget, sikert, gazdagságot és mindazokat a boldogító javakat, melyeknek kizárólagos örököseül hisszük magunkat, föl sem tételezve, hogy *Sors* nagybácsi másként végrendelkezhetik és minden jussunkból kitagad.

Tizenhat év!... Öröm, ha egy nap a hátunk mögött maradt és türehtelen, ha egy óra lassan mulik.

Később, amint más és más városokba települve, lakhelyemet többször változtattam, egy hófúvásos januári reggelen jégnél hidegebb kérdést dobott lelkembe az északi szél. Ez a kérdés világosságra hozta a bennem eddig szunnyadó tudatot, hogy a városok legnépesebb kerülete a temető. Tehát a nyugzó városokban nemcsak kellemes intéricurók

vannak szép asszonyokkal, kávéházak jó pajtásokkal, — hanem temetők is, néma lakossággal. A kérdés az volt, vajjon nem eze már a város, ahonnet sohasem fogok elköltözni? Ezóta, bármire, víz utam, ha tartózkodásom az idegen városban bár egy felőrára terjed csupán, mindig érzékenyit a kérdés, vajjon nem itt van-e az én temetőm. Ennek a most már inkább bánatos, mint elremitő kérdésnek fellőlánása óta multamat a jövőnél többre becsülöm; reményeim helyét emlékek töltik be és már tudom, hogy a jövő nem egyéb, mint a gondatlan ifjúkortól való folyamatos távolodás; a derült égnek fokozatosan szétterülő elborulása; a virágos völgynek büszke elhagyása, vagygyal kusza és csábítóan magas oromra, ahonnet egyre csak azt nézzük, amit örökre elhagytunk.

...Mostan, tizenöt év mulva, visszafordultam. Amit elmulasztottam tenni akkor: most megteszem. Megállok a Mátyás-utca nyolczadik számú háza előtt és legott könyböröl a szemem. Mintha éppen most léptem volna ki a kapun és a közbenmult másfél évtized káprázat volna. Ime, mielőtt távozzam: gyöngéden elbucszom; véglegesokolom pillantással a sárga házat és ráteveszem kezemet a kilincsre.

Bent vagyok az udvaron. A eszerjék meg a gyümölcsfák nagyobbak, jóval nagyobbak; de a vén eperfát nem látom. Bizonyára kivágták. Pedig hátat lehetett rá kötni. A nyitott folyosó deszkáján szokott sütkérezni a kandur, kővér hasát a napsugárban melegítve. De ha egy délelőtt tíz óra tájt a konyhából kihallatszott a kés sikongó fenése, amint a négy gyakorlott kézzel köszörülte a fazék peremén: nosza, felpattant a kandur és rohant a konyhába, mert tudta, hogy egy-két husdaráb le fog pottyanni az asztal alá, bár-

TÁRCZA.

SZEPTEMBERI SZONÁTA.

Írta: *Kanisay Ferenc*.

Négy óra hosszan kellett várakoznom a csabai gyorsvonatra. Hamar eluntam a Perron csengőinek egyhangú berregését és bár észre hajolt az idő, szeptember közepén, nyári hevületben izzott a köszénfűstös levegő. A pályaház végébe hevenyészett vendéglői „kert” lehangoló látványt nyújtott poros leander-bokraival, kék meg vörös abroszal terített, legyektel hemzsegő asztalaival. Egy pohár sört kértem. Meleg volt és savanyu. Kézításkámat betettem a ruhatarba és céltalanul sétára indultam, be a városba, hol tizenöt esztendeje nem jártam.

Merőben idegen város benyomását keltette. A vasutól bevezető széles utcát új házak szegélyezik; csak beljebb, a város szívében ismertem rá egy-egy épületre. Két új bérpalota közt, szerényen lapul a zöldre meszelt, földszintes ház, melyben Péter bácsi árulta a fűgét, krumplicukrot, parittjának való szíjját, pipót, dorombot, bugóságát és más egyéb furdangos cikkeket, a mikre csak a legifjabb gimnazistáknak lehet szükségük. A bolt már nincs meg. Ajtajából ablakot falaztak. Vajjon mi történt Péter bácsival? Vén ember volt már akkor is, mikoriban naponta vagy tiszter elszaladtam hozzá hol ezért, hol azért; nagyon öreg volt és a kezét nyáron is fázósan dörzsölte. Mi lett belőle? Sejttem, hogy szomorú választ kapnék; hadd higgyem inkább, hogy még él valahol, de felhagyott az üzlettel és most nyugalomban van számos évtized fáradaim után.

A BEVÁNDORLÓ

A magyar bevándorlók és az amerikai magyarok érdekeinek szentelt folyóirat.

Megjelen minden KEDDEN és PÉNTEKEN. Szerkeszti és kiadja: SINGER MIHÁLY. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 227 EAST 13th STREET, NEW YORK. Telefonszám: 4350 ORCHARD.

Nyugat Pennsylvaniai irodánk: 334 Helen St., McKeesRocks, Pa. Irodavezető: Semsey Árpád.

Passaic iroda: 13 Monroe street, Passaic, N. J. Irodavezető: Rimaszécsi Szegedy Gyula.

Trentoni iroda: 517 S. Broad Street. Irodavezető: Tóth Béla.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK: New York város egész évre... \$3.— Egyesült Államok egész évre... \$2.50 Magyarország egész évre... \$4.—

THE IMMIGRANT

A periodical devoted to the interests of immigrants from Hungary and of Hungarian Americans.

Issued every TUESDAY and FRIDAY. Edited and published by: MICHAEL SINGER. Editorial Rooms: 327 East 13th St., New York. Telephone: 4350 ORCHARD.

Offices for Western Pennsylvania: 334 Helen Street, McKeesRocks, Pa. Manager: Árpád Semsey.

Passaic offices: 13 Monroe St., Passaic, N. J. Manager: J. R. Szegedy.

Trenton offices: 517 S. Broad Street. Manager: Adalbert Tóth.

SUBSCRIPTION RATES: For New York City, 1 year... \$3.— For the United States, 1 year... \$2.50 For Hungary, 1 year... \$4.—

Entered as second-class matter January 3, 1905. A the Post Office at New York, N. Y. under the act of Congress of March 3, 1879.

Az Amerikai Magyar Sajtó-Egyesület tagja. Member of the American Hungarian Press Association.

SZILÁNKOK.

Hearst Rudolf Vilmosnak mégis csak hasznát veszi az amerikai közelet. Kitiűnő esatornasítzítónak bizonyul.

Sok millióinak segítségével felkavarja az amerikai politikai élet pöze-gödrit, lerántja a leplet azokról, akik nyilvános szereplésüket jogtalan pénz-zerzésre használják fel.

Ujabbban egy republikánus és egy demokrata nagyságnak korrupt voltát bizonyította. A vád igaznak bizonyult. S mi történt? Mig Roosevelt Tivadar azonnali eljuttatta a korrupt politikust és Taft elnökötől már régebben szakított vele, addig Bryan, aki a becsületesség Szent György lovagjának akar bizonyulni, védelembe fogadta a demokrata politikai kalandort s továbbra is elismeri a párt egyik vezetőjének. Ez is egyike a republikánus és a demokrata párt között létező különbségeknek.

Sajnálattunkra a jövő számára kell halaszatunk befejező-czikünknek közlését, melyet kilátásba helyeztünk.

Pedig nagyon szívesen megírtuk volna most azt a cikket, kezünk ügyébe akadván egy „Amerika” nevű magyar folyóirat, amelynek Warm Vilmos ur, akit odahaza Dienes Márton név alatt ismernek és tartanak emlékezetben, a szerkesztője.

Abban az Amerikában Dienes Warm ur megyéi Molnár Ferencz becsületét, megyéi Savage Henry becsületét, megyéi Loew N. Vilmos becsületét. Aki ily magaslatos eszményekért, embertársainak becsületéért száll síkra, nyilván csak szórakozottságból akarta egy fiatal családapára tíz dollár miatt rásútni a zsarolás bélyegét.

Pittsburg ünnepel. Azt az óriási haladást ünnepli meg, amelyet 150 év alatt megtett. Bámulatos haladás. Méltó a megünneplésre. Csakhogy a nagy napon azokról is meg kellene emlékezni, akik lépésről-lépésre, életük feláldozásával előbbre vitték a vasnak és acélnak városát. Meg kellene emlékezni a magyarokról is, akik a kohók mellett pusztultak el, akiknek rothadó teste volt a téglá, amelyből a mai hatalmas Pittsburg készült.

A BEVÁNDORLÓT OHIO államban dr. Hódinka Tivadar, CLEVELANDBAN Braun Ferencz, JOHNSTOWNBAN Brand Ferencz urak képviselik.

AMERIKAI DOLGOK.

ASSZONYOK FORRADALMA. A Pennsylvania állambeli Taylorstownban Moore lelkész ellen, ennek vasárnap megtartott szent beszéde miatt valóságos kis forradalom tört ki az asszonyok között. A lelkész szent beszédeben először a kártyajátékok ócsárolta s azt mondta, inkább kigyót tűrnie meg a házában, mint kártyát. Hát ezen még nem ütökött meg senki. Először, mert a hívei nem kártyáztak, hogy nyit akar a lelkész a kigyóval. Hanem aztán elkezdett a rizspor ellen beszélni s kijelentette, hogy a rizspor utálatos dolog, hogy azt az ördög találta ki. Szegény lelkész nem nagyon foglalkozott egyháza női tagjaival, mert ha foglalkozott volna, nem beszélt volna egy rizsporral, melylyel ott minden asszony vastagon be van kenve. Szóval a rizsporos asszonyok megtámadták a lelkészüket s azt követelték, hogy mondjon le állásáról. És Moore lelkész le is mond, hanem előbb két hó óta ki nem fizetett havi járulékait követeli. Ez talán majd kibékíti az asszonyok haragját is.

UJ TÍZ. Chelseaban, Boston elővárosában, ahol alig öt hónap előtt egy rettenetes tüzvész elpusztította a félévost, ismét nagy tűz pusztított. Közvetlen a romokban heverő városrész mellett tört ki újra és számos gyárat, faterlepet és lakóházat pusztított el. A kár tullehaladja az egy millió dollárt.

ROOSEVELT WASHINGTONBAN. Az Egyesült Államok elnöke, Roosevelt Tivadar, nyári vakációját befejezve kedden Washingtonba utazott. Az elnök Oyster Bayből reggel 10 órakor Long Island Citybe ment, onnan hajón Jersey Citybe, ahol a Pennsylvania vasúttársaság egy rendes vonatához csatolt szalonkocsiba szállt és Washingtonba utazott.

EGY FOGOLY ÉNNEPLÉSE. Marin Ferenczet a brooklyni bíróság palotájában nagy kitüntetés érte. Amíg ugyanis a rendőrök őt a tárgyalási terembe vezették, ahol többrendbeli csalás és hamisítási pere került tárgyalás alá, barátai és tisztelői lelkesen megjeleneztek. A tárgyalásra azonban ez a lelkes ünneplés semmi befolyással nem volt. A börtönviselt és a börtönrre megérett Marin Ferenczet a bíró újabban elkövetett csalásai és hamisításai miatt vizsgálati fogságban tartotta és még kezesség ellenében sem bocsátotta szabadon, miután már egy alkalommal megszökött s a kezességi díjat veszni hagyta. Marin állítólag négy millió dollárt szedett össze válogatott családokkal.

LÖVÖLDÖZÉS NEW YORKBAN. Nem történt háborúskodás. Csak éppen egy macska veszett meg az East 7-ik utcában, közel a magyar református templomhoz és megharapott két gyermeket. A veszett macska áldozására rendőrök lettek kiküldve, kik 20 lövést tettek a veszett állatra. A nagy lövöldözésre persze összecsalódt az East Side.

THAW PRÓBÁLKOZIK. A milliomos gyilkos ügyvédi útján megindította szabadonbocsátása iránt az eljárást. A hétfőre kitűzött tárgyalást azonban a bíró Jerome ügyész kívánságára szombatra halasztotta el. A tárgyalás White Plainsben volt.

ELPUSZTULT KÖZSÉGEK. A Wisconsin állambeli Rhinelanderből táviratozzák, hogy Gagen és Woodboro községek melletti erdőségek hétfőn kigyuladtak. A két község a legnagyobb erőfeszítéssel arra törekedett, hogy lázkaikat megmenthessék. Minden fára-

dozásuk azonban hiábavaló volt. A pusztító tűz belekapott a község házaiba s nem sokára lángban állott Gagen is, Woodboro is. Mindkét község földig égett. A hajléktalanok Rhinelanderbe menekültek.

ERDŐTŰZEK. A Pennsylvania állambeli Johnstown és Windber környékén a napok óta dühöngő tüzvész továbbterjedését végre meg tudták gátolni s megállapíthatták, hogy a kár közel két millió dollár. — Greensburg mellett kedden éjjel tört ki az erdőtüz.

VÁLÓPÖRÖK A GOULD-CSALÁDBAN. New Yorkban Giegerich bíró előtt egy nap két Gould-féle válópör volt tárgyalásra kitűzve. Az egyiket, Gould Ferencz válópörét a bíró október 2-ára halasztotta el. Gould Howard pörét pedig október elsején fogja tárgyalni. Gould Howardtól a felesége perköltségek címén 15.000 dollárt követel, tartásdíj címén pedig évi 150.000 dollárt kíván megállíttatni. A válópör folyamán Gouldné számára ugyanis csak 25.000 dollárt állapítottak meg.

NINCS VIZ. Az Ohio állambeli Gallipolisban 40 nap óta nem esett az eső, s a nagy szárazság miatt számos bányatelepet be kellett szüntetni.

VENZÉLYBEN A „SLAVONIA”. A Cunard-vonalnak a new yorki kikötőben horgonyzó „Slavonia” nevű személyszállító hajóját nagy veszély fenyegette kedden. Közvetlen mellette kigyuladt az Ariel nevű hajó s az óriási tengerjáró Slavoniát csak nagy bajjal tudták a nyílt vízre vontatni.

ROOSEVELT NEM BESZÉL. Roosevelt elnököt a Public Education Association felkérte, hogy október hóban Philadelphian tartandó nagygyűlésükre jöjjön le és tartson beszédet. Roosevelt azonban nem fogadta el a meghívást és kijelentette, hogy a választások alatt sehol és semmilyen beszédet sem fog tartani.

EBERHARDTOT ELITÉLTÉK. Annak idején megírtuk volt, hogy Eberhardt Gusztáv, aki unokanővérének volt a vőlegénye félíg-meddig, nagy-nőjét, Eberhardt Ottiliát a New Jersey állambeli Paterson mellett meggyilkolta, menyasszonyát pedig megsebesítette. A fiatal ember, aki egy szatócsüzletben mint segéd volt alkalmazva, kitűnő magaviseletű volt mindig s csak az utóbbi időben kezdett el költsékezni. Ugy hírlett, hogy asszony van a dolgban. Nagy-nőjét is pénzért gyilkolta meg, hogy aztán vígan élhessen. Hanem a pénzzel nem tudta megszerezni. Meghasonlott önmagával s pár napra a gyilkosság után visszatért Patersonba s ott el is fogták. A fiatal gyilkost letartóztatták. Most volt a tárgyalás, melyen Eberhardt beismerte a gyilkosságot, mire a bíró 30 esztendői fegyházra ítélte.

A BEVÁNDORLÁS. Augusztus hónapban az Egyesült Államokba kisebb volt a bevándorlás bármely más hónap bevándorlásánál. Összesen csak 27.782 bevándorló érkezett ide, míg a múlt esztendő ugyanezen ideje alatt 98.925-en. Ennek az esztendőnek elmult nyolcz hónapja alatt csupán 197.407 bevándorló érkezett, míg ennek ellenében a múlt esztendő ugyanezen nyolcz hónapja alatt 811.951 bevándorló érkezett. A legnagyobb esést az ausztriai bevándorlás mutatja, s mindjárt utána a magyar, amennyiben ez év augusztusában 10.513 magyarországi bevándorlóval érkezett kevesebb, mint a múlt esztendő ugyanezen hónapjában.

A NAGYVILAGBÓL.

KIZÁRT MUNKÁSOK. Angliából kábelzik, hogy ott 400 szövőgyár bezárták a munkát és 140.000 munkást kizárt. A kizárás oka az, hogy a munkások nem voltak hajlandók belemenni abba, hogy fizetésük 5 százalékkal lezállíttassék.

A LAIBACHI HARCZ. Lapunk múlt számában megírtuk, hogy Laibachban a szlovének milyen zenebonát csináltak. A katonaság volt kénytelen közbelépni s az utczák embervértől voltak pirosak. Hanem ez a szlovéneket teljességgel nem rémítette el, sőt tovább folytatták a németek elleni támadásaikat. Kedden a német tornacsarnokot és iskolákat rombolták szét, majd újra a kaszinóra vetették magukat. A garázdálkodó szlovének ellen ismét katonákat rendeltek ki s ismét sortízet adtak. Kilenc embert ölt meg a katonaság golyója. Ha a szlovének fel nem hagynak németellenes támadásaikkal, akkor a városban kihirdetik az ostromállapotot.

FORRADALOM ELŐTT. Lisszabonban a helyzet egyre válságosabbra fordul. A köztársaságpártiak ugyszólván nyíltan készülődnek a forradalomra. A fegyverek ládászámra érkeznek a — kolostorok ezimére s a rendőrség a papokkal nem mer újat lüzni. A forradalmi párt lelkes és erős támasza a pap-ság s éppen ezért a helyzet százaszorta veszedelmesebb. Ha igaz, amit egy lisszaboni királyságpárti újság jelent, hogy 17.000 ember a köztársaságpárti lapok szerkesztősegeit szándékozik megtámadni, akkor a forradalom kitörése már közbűnben van, mert ez a támadás az általános felkelést fogja eredményezni.

VENEZUELA ÉS HOLLANDIA. Mióta Venezuela és Hollandia között a diplomáciai érintkezés megszűnt, azóta Németország vezető Hollandiának venezuelai ügyeit. A német követ most nyújtotta át Hollandiának még békés hangú jegyzékét, melyet a venezuelai külügyminiszter a Valemiában bálozó és bankettező Castro elnöknek továbbított. Németország minden igyekezetével azon van, hogy Venezuela és Hollandia között a régi békés állapotokat helyreállítsa. Castro emberei most azon vannak, hogy őt életfogytiglanra választssák meg Venezuela elnökének.

COLUMBIA HALÓTTJA. Dr. Marroquin, Columbia köztársaság volt elnöke Bogotában meghalt.

A PÁRISI NAGY TŰZ. Lapunk múlt számában jelentettük, hogy Párisban a telefon központi épülete leégett. Páris most teljesen el van vágva a világtól, sem bent az országban, sem a külfölddel nem képes érintkezni, csak a már nagyon nehézkes távirat útján.

AZ ÚJ VÁLASZTÓI TÖRVÉNYJA.

UJDONSÁGI UJDONSÁGI

RÓTH JÓZSEF „SZENT ISTVÁN-HOZ CZIMZETT EGYEDÜLI MAGYAR GYÓGYSZERTÁRA 125-2 UTCA, PASSAIC N. J.

Csakis itt kaphatók mindenféle hazai gyógyszer, u. m. Mária Czellé és Egri Gyomorceppek, Erzsébet, Liliom, Margit és Diana csemek, ugyszintén vizek és szappanok. Purgó és Erzsébet hashajtó-pilulák, Erzsébet-golyók, Sósboroszek, Bajszkötő és pedró, valódi Brillantín és Kalodont fogtiszítók, Hunyadi János keserűv. Kaphatók továbbá valódi Róth-féle csusz és rheuma-kenőcsök és hajnövesztő. Mindenféle hazai gyógyteák és gyógyszerek egyedül raktkára. Vidéki megrendeléseket SAJÁT KÖLTSEGENEM szállítok.

DEUTSCH TESTVÉREK BANKHÁZA 319 East Houston st., New York

Törvényes képviselői a legjobb hajóvonalnak, Hamburg, Bréma, Rotterdam, Antwerpen vagy Fiumén át a Cunard vonalon.

Penzküldemények továbbítására az őnézvébe a legmegbízhatóbb és legbiztonságosabb KÖZLEGYŐZI HIVATAL.

Magyar kölcsönkönyvtár, tüzbiztosítás, csomagok kihozatala és haszállíttatása.

Levelezim: DEUTSCH BROS., 319 East Houston st., New York.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMEL KITÜNTETVE. KÜLÖNLEGESSÉGEK: 48-as Likör hazafias ital, Gyógyecognac, Baraccocognac, Baraccokszesz, Baraccokéme, Port-Artur Keserű Gyomorerősítő Likör, Alföldi Tearum, Alföldi Fehérkeresztes Sósboroszek.

A „RADIAL ELIXIR”-T kizárólag az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” KECSKEMÉTEN gyártja.

Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszerű kecskeméti „RADIAL ELIXIR” gyomorerősítő itkóról, mely csakis a legjobb gyógyfűvek pártából, meleg uton készül.

Mintán a legtöbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavaknak kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani; ezt teszi a „RADIAL ELIXIR” és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1-1 pohárával iszik, hogy soha, sem gyomorgörccsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomorvnyomást nem fog érezni.

„RADIAL ELIXIR” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserűk egyike, mert nemcsak gyógyhatású, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorított és gyomorbajt gyógyító különlegesség páratlanul áll és ilyen összetételű fűvekből más gyár nem állít elő.

A „RADIAL ELIXIR” üvegformája is egyike a legsikerültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN „RADIAL ELIXIR” van beféjeve és eredeti kupaakkal, valamint következő nyakszalaggal lezárva: „RADIAL ELIXIR”, gyógyfűvek és növények gőzlepárlása útján készül. Egészségi szempontból különösen ajánlható.

Kérem szives próbarendelését és vagyok Hazafias tisztelettel

VIDDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK.

Mindenféle HAZAI PERES ÜGYEKET, JOGI, KATONAI, TELEKKÖNYVI ügyeket, ADÁSVÉTELI szerződéseket, VÉGRENDELTEKET, MEGHATÁRALMAZÁSOKAT, AMERIKAI UTLEVÉL megszerzését, FORDÍTÁSOKAT stb. gyorsan és pontosan elintézi. MAKRAY ALADAR 327 E. 13th St., NEW YORK CITY.

HAJÓ ÉS VASÚTJÉGYET VÁSÁROLNI-BÁRMELY IRÁNYBA-PÉNZT AZ Ó-HÁZÁBA KÜLDENI LEGBIZTOSABB ÉS LEGJÓBB KISS EMIL BANKARNÁL 104 SECOND AVE. NEW YORK TIZ ÉVE FENÁLL IRÁJÓKÉRT

J. D. Moskowitz OHIO ÁLLAM KÖZKEDVÉLT BANKÁRA ÉS HAJÓGYŰNÖKE. KÉT BANKHÁZ KÖZLEGYŐZI IRODA. A HAJÓTÁRSASAGOK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE. PÉNZKÜLDÉS LEGOLCSÓBBAN ÉS LEGGYORSABBAN A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE JÓTÁLLÁS MELLETT. Alapítottatt 1898-ban. J. D. MOSKOWITZ 1441 WEST DAKOTA STREET és KOSSUTH-TELEP DAYTON, OHIO.

SOK ARANY- ÉS EZÜSTÉREMMEL KITÜNTETVE. KÜLÖNLEGESSÉGEK: 48-as Likör hazafias ital, Gyógyecognac, Baraccocognac, Baraccokszesz, Baraccokéme, Port-Artur Keserű Gyomorerősítő Likör, Alföldi Tearum, Alföldi Fehérkeresztes Sósboroszek. A „RADIAL ELIXIR”-T kizárólag az „ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG” KECSKEMÉTEN gyártja. Használati utasítás az eddig páratlanul álló és a maga nemében korszerű kecskeméti „RADIAL ELIXIR” gyomorerősítő itkóról, mely csakis a legjobb gyógyfűvek pártából, meleg uton készül. Mintán a legtöbb betegség a gyomor nem rendes emésztése által keletkezik, igen fontos a gyomor rendes állapotban való tartása, vagyis az emésztéshez szükséges gyomorsavaknak kellő mennyiségben való fejlődését kell előmozdítani; ezt teszi a „RADIAL ELIXIR” és ezáltal megóvja azt, ki naponta reggel és este 1-1 pohárával iszik, hogy soha, sem gyomorgörccsöt, hascsikarást, székrekedést, gyomorvnyomást nem fog érezni. „RADIAL ELIXIR” 1 év óta van forgalomban és máris a legkedveltebb keserűk egyike, mert nemcsak gyógyhatású, hanem mint étvágygerjesztő, emésztést gyorított és gyomorbajt gyógyító különlegesség páratlanul áll és ilyen összetételű fűvekből más gyár nem állít elő. A „RADIAL ELIXIR” üvegformája is egyike a legsikerültebbeknek és csakis akkor valódi, ha az üvegre magára ELSŐ ALFÖLDI COGNACGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KECSKEMÉTEN „RADIAL ELIXIR” van beféjeve és eredeti kupaakkal, valamint következő nyakszalaggal lezárva: „RADIAL ELIXIR”, gyógyfűvek és növények gőzlepárlása útján készül. Egészségi szempontból különösen ajánlható. Kérem szives próbarendelését és vagyok Hazafias tisztelettel VIDDER EMIL, 44 AVENUE C, NEW YORK.

Hazai Dolgok.

Öngyilkos malomtulajdonos.

BUDAPEST. Minap reggel agyonlétte magát egy dúsagond malomtulajdonos, aki egykor nagy szerepet játszott a főváros politikai mozgalmában, tevékeny részt vett a közéletben és vezérferia volt a józsefvárosi szabadelvű pártban. Az öngyilkos Császár Jenő nagyszombati születésű, 63 éves gőzmalomtulajdonos, fővárosi bizottsági tag, térszetanésos, a Józsefvárosi Kör elnöke. Császár Jenőnek évtizedek óta virágzó, nagy gőzmalma van a Szeszgyár-utca negyedik szám alatt Schmidt és Császár név alatt. Nagy vagyon gyűjtött hosszú, szorgalmas munkálkodásával s néhány évvel ezelőtt visszavonult, úgy hogy a malmot elcégársra, Schmidt József vezette. Császár nagy közéleti tevékenységet fejtett ki. A képviselő- és közéleti választásoknál a Józsefvárosban irányította s mindenkor a régi szabadelvű párt szolgálatában állott. Az új korszak alatt is tovább folytatta működését és a kerületben továbbra is megtartotta pozícióját. Agilitásában nem gátolta súlyos betegsége, amely mindjobban elhaltasodott rajta. Érelmeszesedésben szenvedett. A rettenetes betegség lassan pusztította életét. Császár tudta, hogy baja gyógyíthatatlan s ez a tudat rendkívül elkésztette. Idegőjában, hnskomor lett. Hipocondriába esett. Császár Jenő a Kálvária-tér tizedik számú házában az első emeleten lakott feleségével, Hügl Máriával és fiával, Császár Elemér dr. ügyvédjelölttel. Császár Jenő az utóbbi időben annyira rosszul érezte magát, hogy alig mozdult ki lakásából. Nagy elkészeredésben többször emlegette:

— Meglátjátok, hamarosan véget vetek szenvedéseimnek. Egy golyó és örökre meggyógyulok.

Vigasztalták, de nem tudták megnyugtani. Mult szombaton este családja körében vacsorázott, aztán korán lefeküdt. Vasárnap reggel hét órakor Császár felesége felkelt és kiment a konyhába, hogy háztartási ügyekben intézkedjék. A hálószobában Császár Jenő egyedül maradt. A szomszédos szobában még aludt Császár Elemér dr. Negyedóra múlva Császárné vissza akart térni a hálószobájába, de mind a két ajtót zárva találta. Zörgetett, válaszi nem kapott a hálószobából. Az előszobában foglalatokoskodó családok: Lindner Katalin és Fehér Julia besiettek és jelentették:

— Valami baj ehet a nagyságos urat. Az előbb tompa zuhanást hallottunk a hálószobából.

A házban lakó Lehoczky Imre lakosságát nyitotta ki a bezárt ajtót. A hálószobában borzalmas látványt tárult a belépők elé. Az egyik ágyban feküdt Császár Jenő. Alsóruhában volt, félig betakarva. A jobb halántékán vastag sugárban ömlött a vér, amely körülötte pirosra festette a fehér ágyneműt. A jobb kezében görcsösen szorongatta a revolverét. Nyomban orvosért szaladtak, de az orvos már nem segíthetett, mert Császár halott volt.

A dajka kalandja.

BUDAPEST. A budapesti határrendőrség központját nagy botrány foglalkoztatja. A mult heten egy külföldi nyaraló uricsalád dajkáiul szerződött Dekmár Teréz és úgy állapodtak meg, hogy a dajka Pragerhofon találkozik a családdal és onnan utaznak tovább Triesztbe. Dekmár Teréz el is utazott, de éjjel Csáktornya előtt egy határrendőrségi tisztviselő megszólította a vonaton és igazolásra szólította. Hiába igyekezett magát igazolni, bevitték Nagykanizsára, ott mint gyanús személyt bezárták. Amikor végül kiderült az ártatlansága, feljött Budapestre és itt a Széna-tér 7. sz. alatt levő határrendőrségi központban megtette hivatalos hatalommal való visszaélés címén a feljelentést.

Halálós lábfürdő.

ABAUJSZÁNTÓ. Kovács Mihály vídmányi jómódu gazda a Hernádhöz ment, hogy lábát áztassa. Alig fogott hozzá a fürdéshez, a meredek partról lecsuszott és belefut a mély vízbe. Másnap hirtelen ki holttestét. Ugyanazon a helyen az idén már negyven pusztultak a Hernádba. De az előjáróság még nem intézkedett, hogy a veszedelmes helyet bekerítse, vagy jelzőláblával lássa el.

Gyilkos esendő.

ARAD. Véres tett színhelye volt Temesniklós község. Egy próbaesendő agyonlétte egy esendőrsvezetőt. Az eset részletei a következők:

Portyázó körúton volt Kveri József

és Nagy Gotthárd próbaesendő, akit néhány héttel előbb bocsátottak ki a szegedi esendőrskerületi parancsnokság iskolájából és a temesmegyei károlyfalvai őrszhöz osztották be. Portyázó körútnál a két esendőrs betért Temesniklóra, ahol a község házához mentek s ott bevonultak a pihenőszobába, hogy a szabályzatban előírt négy óra pihenőt kitöltsék. Nagy bört hozatott s ennivalóról gondoskodott; beszélgetés közben elmondta az őrsvezetőnek katonaelméneit. A kiszolgált katonában egy jó adag van a Hári János véreből s Nagy olyan rémes történetekkel szórakoztatta felebbalóját, hogy ez önkéntelenül is mosolygott.

— Hát talán el se hiszi az őrsvezető ur, amiket én most elmondottam, hogy olyan furesin mosolyog?

— Elhiszem én, csak hogy nem egészen úgy volt, ahogy maga itt vélem el akarja hitetni. Tudok én is a dologhoz, mert én is voltam katona, — felelte a legtermészetesebb hangon az őrsvezető.

— Már pedig, aki az én szavaimban kételkedik, az...

— Ki ne mondja a szót, — kiáltott a magából kikelt emberre az őrsvezető, — mert kénytelen leszek a szabályzat szerint eljárni s tudja, hogy a fegyvelmsértőre mi vár.

— Nem bánom én, akármi vár, de ensem az uristen se hazudtoljon meg. Szeretném én tudni, hogy maga mivel volt különb katona, mint én. Nem így néznek ki azok a híres altisztek, mint az őrsvezető ur, én ezt egész nyíltan megmondom.

Az őrsvezető még ekkor sem vesztette el önmalmát, hanem újból figyelmeztette alantósát viselkedésének következményeire. Egy időre az el is csendesült, félrehúzódott egy sarokba és sűrűn öntötte magába a bort. Az őrsvezető ügyet sem vetett rá. Eközben letelt a pihenésre számt négy óra s Kveri kiadta a parancsot az indulásra. A próbaesendőrs azonban engedelmesség helyett odalépett felebbalója elé s kijelentette, hogy ilyen emberrel ő nem teljesít szolgálatot s innen egy lépést sem tesz.

Az őrsvezető látva, hogy Nagy vérbeforgó szemekkel méri végig s azt sejtette magatartásából, hogy az ittas ember még más megfontolatlanságot is elkövethet, a szomszédos szobából be-hívott emberek segítségével lefogta és kezeit összekötözte. Nagy azt vette észre, hogy az őrsvezető nem ismer tréfát s el a szabályzat által adott jogával; ekkor észbe kapott s könyörgésre fogta a dolgot. Megígérte, hogy jóváteszi hibáját és ezután tisztességesen viseli magát.

— Vegye le rólam, őrsvezető ur, ezt a kötelet, mert én nem tudnám élvé elviselni azt a szégyent, hogy a falun keresztül, mint valami rablógylkóst, megköltözve hajtsanak. Nem bánom, ha otthon rögtön becsukak.

Az őrsvezetőt meghattották a fiatal esendőrs szavai és szabadon bocsátotta. A próbaesendőrs vért azonban a boszu ekkor már a legmagasabb pontig felforralta. Alig hullottak le kezeiről a kötelek, a sarokban álló fegyver felugrott. Ezt az őrsvezető észrevette. Azonnal átlátta, hogy életveszedelemben forog, mert a gonoszlelkű ember fegyvert készült rá emelni. Le akarta fogni Nagyt, de ez hirtelen fegyverrel együtt kiugrott a szobából s becsapta maga után az ajtót. Nagy ezután megkísérelte, hogy felrántja az ajtót és szemtől-szembe kerüljön azzal, akinek véérére szomjazott. Az ajtót azonban belülről nyomta az őrsvezető. Nagy ekkor vállához emelte fegyverét, esővét odaszorította az ajtó alsó széléhez és a puskát elsütötte. Nagy dördülés verte fel a község háza esendjét, melybe éles sikoltás vegyült. Mire az emberek a lövés zajára összefutottak, Kveri őrsvezetőt holtan találták a földön. A gyilkos golyó, amely a keskeny deszkán áthatott, szíven talált. Nagyt lefegyverezték s a gyilkos most már minden lelki felindulás nélkül,

egészen nyugodtan tűrte, hogy bilincsek rakjanak kezére. Azonnal értesítették a tragikus esetről a károlyfalvai őrsöt, ahonnan egy őrsjárat jött ki és be szállította a gyilkost a szegedi esendőrskerületi fogházba.

Nyomozás a temetőben.

BERETTYÓJFALU. Az itteni esendőrség ellen megdöbbentő vádat emelt a hatóság előtt három megkínzott ember: Vig Gábor bakonyzegei földműves, a felesége és egy fiatal, szép parasztlány, Verebi Juliánna. A panasz szerint a esendőrsök nyomozás közben válogatott kínzásokkal igyekeztek valamásra bírni őket egy hatszázkoronás lopás ügyében. A három szerencsétlen ember a biharmegyei Bakonyzege községből ment a közeli Berettyóújfaluba. Fodor Lajos kereskedőnél kifűztek a tartozásukat, aztán hazafelé indultak. Az őrszagtaton esendőrsök vágattak utánuk. Fodor boltjából ugyanis időközben eltűnt hatszáz korona és a lopással a bakonyzegeket gyauisították. A szerencsétlenek hiába tiltakoztak, hogy színét se látták n pénznek. A esendőrsök megkezdtek a nyomozást, még pedig úgy, hogy az összecsendült falusiak előtt egy ingre vetkőztették a három embert. A pénzt nem találták sehol. Erre a község háza egyik zárkájába csukták őket. Este folytatták a munkát, még pedig ököllel. Éjfél felé tartott a nyomozásnak ez a második sorozata. Másnap Viget kivített a temetőbe, levetkőztették és válogatott kínzásokkal igyekeztek valamásra bírni. Amikor ez sem használt és a megkínzottak félholtan estek össze, akkor eléjük térdelt az egyik esendőrs és most már könyörgésre kérte, hogy vallják be a lopást. A szerencsétlenek természetesen tudni sem akartak a pénzről és egy napi kínzás után nagynehezen megszabadultak. Egyenesen Nagyváradra siettek, ahol feljelentést tettek a esendőrség ellen. Hogy a rémesebe illő vádakból mi igaz, azt a vizsgálat fogja kideríteni, amelyet a nagyváradi ügyészség már megindított.

Vasuti szerencsétlenség.

BRASSÓ. Minap reggel a Brassóból Kézdivásárhelyre elindított személyvonatot Prázmár állomáson szerencsétlenség érte. A vonat Prázmár állomáson időzött, amikor a 8762. számú tehervonat hátulról beléje szaladt. Amikor a tehervonat ugyanarra a sínpárra futott be, amelyen a személyvonat állott, a vonatszemélyzet látta, hogy az összeütközés elkerülhetetlen és kiabálva integettek a személyvonat gépezetnek, indítsa meg vonatát. Erre azonban már nem volt idő és a tehervonat nagy erővel nekiment a személyvonat kocsijainak. A lokomotív belefutott a hátsó kocsiba és a heves összeütközés következtében a kocsik egymásra toltódtak. Román József, a tehervonat lokomotívvezetője és Szentka Ferenc fékező hirtelen kirepültek a lokomotívól és súlyosan megsérültek. Az utasok közül többen szenvedtek kisebb-nagyobb ütődést. Négy koei összeütközött. A személyvonat másfél órai késéssel folytatta útját Kézdivásárhely felé.

Ajánok Amerikából.

EPERJES. A „Nasa Zastava“ című hazafias tól lap egyik cikkének következtében Amerikából Lapitka József passai lakos közadakozásból öven koronát küldött be az Országos Gyermekvédő Ligának. Ez is mutatja, hogy az amerikai tótok között mesterségesen szított magyarellemes hangulat kezd megváltozni, amiben az Eperjesen megjelenő „Nasa Zastava“nak nagy érdeme van.

Gotterhalté a temetésen.

KASSA. Öngyilkos lett Lukács István honvédszázados, aki adóságai elől menekült a halálba. Minap délután temették el katonai díszszel, de mert a 34. közös gyalogezred most gyakorlaton van, a temetéshez a Sáros-megyében idős 12-ik honvédelgyalozred zenekarát rendeltek ki. Mikor aztán a gyászmenet a Pesti-utrá ért, a

hová a közönség a halottakat el szokta kísélni, ott kellett valaminek történnie, ami megzavarta a temetés komor gyászát. A honvédszázados itt megszólaltatta a Gotterhaltét. Természetesen kínos feltűnés között. Honvédeluszártsízt temetésén honvédelzenekartól nem igen várták és kívánták ugyanis éppen ezt A gyász dallamot. De a zenekar fujta. Nem is utoljára, magyar fülek és lekek gyötrelmére.

A kártya.

MISKOLCZ. Az átkos kártyaszemvelly bünbe kergetett egy fiatal ügyvédjelöltet. Dr. Genesi Samu ügyvéd a napokban rájött, hogy jelöltje, Kozma Bertalan az irodai pénzekből czernyolecszáz koronát elsikkasztott. A fiatal ember rossz társaságba keveredett s állandó látogatója volt a mulatóhelyeknek és éjjeli kávéházaknak. Ivott és kártyázott. Dr. Genesi másnapig adott neki határidőt, azonban Kozma nem tudta visszafizetni a pénzt, hanem agyonlétte magát.

Emberölő gépkocsi.

SOPRON. Egy „L. 41.“ jelzésű gépkocsi robogott minap Pinkamindszentről Szombathely felé. Félúton egy kocsi jött ellenkező irányban, amelyben Bergmann Ernő és Metzner József uradalmi tiszték ültek. A gépkocsi zajától a lovak megbokrosodtak, úgy hogy lehetetlen volt őket az automobil elől kitéríteni. A két jármű egymásba rohant, az automobil pozdórájára zuzta a kocsit, szerencsétlen utasait pedig messzire elhűrezolta. Bergmann és Metzner halálra sebesülten szedték fel s eszméletlen állapotban szállították haza. A gépkocsi két francia grófé.

Főherceg a léghajón.

SOPRON. Minap délelőtt tíz órakor Fertőszentmiklóson leszállt egy katonai léghajó, amelyben Lipót Szalvátor főherceg, Hinterstoisser kapitány és még három katonatiszt volt. A főher-

ceg és a katonatisztek kocsin a Fertőszentmiklóstól félóránnyira levő Esterházy Miklós herceg nyaraló családjával. A főherceget és társait Esterházy herceg vendégeül látta. A vendégek este vonaton Bécsbe utaztak.

Letartóztatott szélhámos.

SZÉKESFEHÉRVÁR. Néhány nap előtt egy uriasan öltözött, borotvált arcú fiatal ember érkezett a városba s a legelőkelőbb köröket felkeresve, mindenütt, mint Kögl Béla dr. odesszai hírlapíró mutatkozott be. Többek közt elment a Vörösmarty-kör helyiségébe s az ottlevő tagoknak bemutatkozva előadta, hogy egyik este szeretne itt etnográfiai felolvasást tartani. Elmondotta, hogy a „Neue Freie Presse“ odesszai levelezője, de most a politikai viszonyok miatt ideiglenesen otthagya hazáját. A megnyerő modoru, biztos fellépésű fiatal embernek, ki tökéletesen beszélte a magyar nyelvet és előadásával szinte lebilincselte hallgatóit, megígérték, hogy azon lesznek, hogy felolvasását megtarthassa. Azután megfordult valamennyi szerkesztőségben és kérte a lapok támogatását. Egyben mindjárt azzal állt elő, hogy segítsek ki pillanatnyi pénzzavarából. Igen sokan adtak is neki kisebb-nagyobb összegűt. A rendőrség másnap tudomást szerzett az előkelő idegenről s figyelni kezdte. Éjnek idején Zavaros Aladár rendőrkapitány találkozott a rejtélyes idegenel, aki ittas állapotban dülöngött az utcán. A rendőrkapitány igazolására szólította fel őt, de az idegen nem tudta magát igazolni, hanem azt állította, hogy papírjait elvesztette. Erre a rendőrkapitány bekisérlette. Kihallgatás alkalmával megmaradt az állítás mellett, hogy ő Kögl Béla dr. odesszai hírlapíró s hogy a bécsi „Neue Freie Presse“ ottani levelezője. Elmondta, hogy anyja magyar származá-

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB
HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE
SCHWABACH és FIA
KÉT MAGYAR BANKHÁZA
1225 FIRST AVENUE, NEW YORK 1431 FIRST AVENUE,
a 66-ik utca sarkán. NEW YORK a 74-ik utca közelében.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE
PÉNZTALVÁNYOK, HITELLEFÉLEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK
15 WILLIAM STREET = = NEW YORK.

MONOPOL KÁVÉHÁZ
RÓTH PÖTER Mgr.
NEW YORK, 145 MÄSODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCZA SARKÁN.
Kitűnő ételek és italok. Kitűnő ételek és italok.
A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELSŐRANGU CZIGÁNYZENE.

FIGYELEM! FIGYELEM!
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.
A mi dohánynkból CSAK TIZ CENT egy csomag és NEM HUSZ CENT és MINDEN tizescent csomaghoz adunk egy ticketet. Mi készpénzt adunk MINDENKINEK, aki a mi ticketteljüket gyűjti, nem pedig CSAK azoknak, akik A LEGTÖBBET GYŰJTİK, és pedig:
ÖT DOLLÁR KÉSZPÉNZT 250 TICKETERT.
TIZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 500 TICKETERT.
TIZENÖT DOLLÁR KÉSZPÉNZT 750 TICKETERT.
HUSZ DOLLÁR KÉSZPÉNZT 1000 TICKETERT.
A mi dohánynk elsőrendű, tiszta minőségű. Magyarorszägból importált friss mag után mi magunk termeljük.
ALEXIS PERÉNYI
TOBACCO COMPANY
P. O. Box 1539 4551 Second Ave.,
PITTSBURG, PA.
TIZEZER DOLLÁR KÉSZPÉNZT OSZTUNK KI.

VEGYEN HÄZTELKET ARLINGTON, N. J. BEN.
A BRODSKY & SOVAK REALTY CO. elarúsít 400 darab szép és magas fekvésű házteleket 230 dollártól fölfelé, könnyű havi részletfizetés mellett.
HOGYAN LEHET ODA JUTNI? Az ERIE vasútvonalon az első állomás New Yorktól. ARLINGTON, N. J., City Hall-től 25 perc alatt elérhető és 10 percnnyire van Newark városától. A telkek ARLINGTON állomástól 5 percnnyire sőt a telkeket, avagy két és fél centért villamos viszi oda az embert. Népiskola és tűzoltó-laktanya a legközelebbi szomszédtságban vannak és vízvezetékekkel van behálózva az egész helység. Az utcák csemment-járdákkal vannak kirakva. A legközelebbi jövőben a telkekről robogó villamosok a Hudson River alatti McAdoo alagúttal lesznek összekötöttekben, melynek a meghosszabbításán már mostan javában dolgoznak, és annak befejeztével 5 centért lehet New Yorkba bejutni és akkor a telkek árai kétszeresen emelkedni fognak. Aki ezen telkeket megtekinteni óhajlja, jelentkezék, vagy írjon szabadvasuti jegyért a következő címre:
Brodsky & Sovak Realty Co.,
1269 SECOND AVENUE, — — — — — NEW YORK CITY.
Minden vasárnap INGYENES kirándulás 1.30 órakor délután a 23-ik utczal állomáson.

SZOMORU NAPOK. REGÉNY. Irta: Jókai Mór.

[Tizennyolczadik folytatás.] — Úgy van az, hogy Anna asszony... Bánom, hogy téged választottalak erre a nagy munkára. Iván megharagudott. — Te választottál engem? Én választottalak téged. Nem én vagyok a feje e szövetségnek? — De én vagyok a lelke. — Micsoda ezekkel a vékony pipaszárkarokkal? Nézd az én karjaimat. Nézd; — szolt Iván felgyürve husos karjáról az inszárt. Egy kezemmel többet érek, mint te mindenestül. — Mégis gyáva vagy, ha azt kéred, hogy fog-e sikerülni? — Majd megmutatom, ha ott leszek! — szolt Iván mellére ütve s kérdőleg fesztit előre izmos mellét; s egyengeté fejét vállai közt, mint szokták, akik husokra és esontjakra büszkék. — Addig pedig ne vesszünk össze az országban, — mondá Bodza, engesztelőleg nyujtva sovány, aszott kezét Ivánnak, amit az teljes erejéből megszorít, nem annyira barátságos szilárd voltát, mint inkább tenyér-izmainak kifejtését akarla elismertetni a mesterrel. Bodza még az arcát sem vonta el az eröművészeti törekvése, hanem Iván egyszerre nagyot szisszent, kérdő arcza összerándult s a hasához kapott. — Nos, mi lett? — A szegény kinlóva görnyedt össze. — A hasamba nyilalt valami egyszerű. — S te azon nyögös? Lám, az imént majd összeförtel ujjaimat, én nem szepettem. — De ez irtóztató. Milyen görcs. — Talán már te is meg vagy mérgezve, Iván! — Oh, ne tréfálj az ilyenekkel, — liheg az elszápadt, eltorzult arcczal. — Hiszen tudod, hogy csak mese az egész. Iván nagysokára lélegzett fel. — Már elmúlt. Milyen különösen éreztem magamat. Igaz, hogy csak mese. De milyen különös fájdalom volt az. — Verd ki a fejedből és igyál egy kis sziverősítőt. Most pedig erjed és láss a rádbizottak után. Iván még mindig sápadt volt egy kicsit s úgy tetszik neki, hogy a mester arcát is olyan különös sárga szín lepte el. — Milyen sárga ez az ég! — szolt feltekintve. — Semmi kék sincs rajta. S milyen hosszú sötét felhő uszik ott az ég határában. Mint valami nagy fekete madár. — Ne bámuld most az eget, Iván, hanem siess, hogy készen légy éjfére. — Egészen belátni a napba, egy esopp fény sincs, mikor lemegy, — dörmög az szédelőg fövel. — Mi gondod neked égre, napra s felhőkre? — fedde őt gúnyosan a mester. — És amik azokon túl vannak! — viszonzá ez, visszanyert dacezzal. Jó éjszakát, mester. — Nyugalmas jó éjszakát, — szolt ez ironiás mosolylyal. — Csöndes álmot. — Boldog felébredést. — Azzal elváltak egymástól. A mester visszafordult a falu felé, olvasva tovább Horác örökszép verseit; Iván pedig sietett a magányos lak felé, fel-feltekintgetve a sárga égre, a fénytelen napra, a hosszú, fekete felhőre, s bámulva pillantva maga körül, hogy árnyéka nem követi sehoh, sem előtte, sem utána. — Az a méla, sárga fény, az a barna, ércszegélyű felhő pedig befede a földet és elfogá széles, lomha szárnyaival az egész láttér kerekét, mint valami de-nevérszárnyu alvilági rém, a mester kinyitott könyvében úgy táncoltak az apró fekete betűk hosszú, tántorgó sorrai: ... pallida mors Aequo pede pulsata Pauperum tabernas, Regumque turres!... XI. Az első szikra. Kamienszka Mária egy hosszú óráig beszélt Vértessy tábornok nevével. Elmondott neki mindent, amit ama szerencsétlen családról tudott, melynek sorsa oly szomorú emlékekkel volt a tábornokhoz kötve. Az atyjától üldözött ifjút mint dőlczeg hadapródot Galiciában ismerget s a viszony, mely közöttük keletkezett, a leggyöngédebbnek volt nevezhető. Azon balesemény, mely az ifjút futni kényszeríté, gyászosan zavarta azt meg; de meg nem szakítá, mert Mária azon férfias elhatározottsággal, mely a lengyel nőket annyira jellemzi, nyomról-nyomra keresé az eltűnt ifjút s mi-

bolt pislogó lámpái elé. Már éjszaka volt, midőn Kamienszka Mária a legelső csárdát megpillantá az utfélen, mely számítása szerint éppen a középtávoltságot jelölte a székváros és Hétfalu között. [Folytatása következik.] Dr. Wm. Julian FOGORVOS 186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J. Található d. e. 9-től este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogműtétekért jóárlást vállal. Interstate Phone 1024. Pres.: Joseph Soisson. Cashier: E. R. Floto. THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa. Ez a nemzeti bank minden betét után 4 százalékos fizet. A connelleville és környékbeli magyarság figyelmébe ajánljuk. ELSŐ NEMZETI BANK [FIRST NATIONAL BANK] LEECHBURG, PA. Összes tőke: \$450,000.00. IGAZGATÓTANÁCS: Alfred Hicks, James Small, Joshua Klingensmith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thomson. ÜGYVEZTŐ: Albert B. Windt. A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok, mint Pennsylvania állam bankfelügyelete és közvetlen ellenőrzése alá tartozik. AZ ÖN BETÉTEJE ezen bankban teljesen biztos és bármikor előleges felmondás nélkül kivethető. BETÉTEIJE EGY DOLLARTÓL feljebb posta útján is küldheti és mi azonnal megküldjük önnek a betétkönyvecskét. PENZT KÜLDÜNK a világ bármely részébe a legújtanosabb áron és a leg-rövidebb idő alatt. AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajó-jegyeket nálunk a hajótársaságok eredeti árán vásárolhat. Kérjen bővebb felvilágosítást levélileg. C Z I M: FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA. BESZÉLUNK MAGYARUL. THE 'STATE BANK' AZ ÁLLAM BANKJA 378 Grand Street, New York City. Elnök Richard O. L., alelnök Kohn Arnold, másodalelnök Burckett L. Walter, pénztáros Voorhis A. I., alpenztáros Kneisel János. Tőke, felesleg, nyeresemény, több, mint \$1,000,000 Betétek több, mint 16,000,000 Pénzküldeményeket elfogadnak a világ minden részébe. HAJÓJEGYEK minden vonalra kaphatók. A NAP A magyar vándorlás szentélye, Magyarországon legújtanosabb és legteljesebb lapja. Főelölts szerkesztője: Braun Sándor. Politikai (szaukatúrál): Bródy Sándor, Lengyel Költő és dr. Kalmár Antal. A NAP a 48-as ország legújtanosabb és a 67-es politikai legújtanosabb lapja. A NAP nemcsak a legújtanosabb lap, de a LEGOLCSÓBB IS. Művelés Amerikába kerülése után ára 25.- Földre ... 25.- Nyereségre ... 25.- Kötésdíj ... 25.- A NAP kiadóhivatala: Budapest, VIII. ker., Rákóczi u. 9. sz. RIZSAK JÁNOS passai pénzküldő budapesti irodája IV., Sütő-utca 6. szám alatt van. Irodavezető: RIZSAK MIHÁLY. WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PENZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VETELES ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J. Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztárnok. ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill County legőreggebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00 Tartalékai és szét nem osztott nyereséme 75,000.00 Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvón utján eszközöl.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK. NEW YORK ÁLLAM. KNAUTH, NACHOD és KOHNE, 15 William street, New York. KISS EMIL, 104 Second Ave., New York. Tíz év óta fennáll. NÉMETH JÁNOS, 457 Washington street, New York. DEUTSCH TESTVÉREK, 319 Houston street, New York. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. NEMZETKÖZI UTAZÁSI IRODA és PENZKÜLDŐ TÁRSASÁG, igazgató Láng József, 1496 Second Ave., New York City. SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 1431—1 Avenue, a 74-ik utca közelében. Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet. Bankárok, hajó-jegy- és vasuti, ügyvédi- és közjegyzői iroda. Kölesknöknövtár. PENNSYLVANIA ÁLLAM. B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra. Pénzküldemények Magyarországra és Európa bármely részébe olcsón, gyorsan és biztosan. Hajójegyek az összes vonalokon az ó-hazába sehoh olcsóbban nem kaphatók. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville. Alaptőke \$500,000.00, tartalékai és szét nem osztott nyereséme \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter. RÓTH JÓZSEF és FIAI, a Monongahela-völgynek legőreggebb bankháza, saját épületében, ötödik Ave. és Locust st. sarkán, McKeesport. Pénzküldés az ó-hazába gyorsan, pontosan s legolcsóbb árfolyam mellett. Hajójegyeladás az összes vonalakra a legalacsonyabb árak mellett. Közjegyzői okiratokat szakértelemmel kiállítanak és a konzulátusi hitelesítést beszerzik. Czm: Jos. Roth and Sons. HUNGARIAN AMERICAN SAVINGS & TRUST CO. Duquesne Magyar Amerikai Takarékos és Hittelársulat, Duquesne. Alaptőke és főössleg 175,000.00 dollár. Pennsylvania állam legőreggebb bankháza egyik s az egyedüli magyar államilag ellenőrzött magyar bank Amerikában. Igazgatói és részvényesek magyarok. Fizet két százalékos csekk-számlára, 4 százalékos betét-számlára. Pénzküldés, hajójegyeladás és közjegyzői iroda. KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg. Megbízható pénzküldő és hajójegyelárusító. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hazai ügyeknek elintézését. KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa. Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés. FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg. Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyiroda. SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 120—122 Wyoming Ave. Tőke 100,000 dollár. Főössleg 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvania legőreggebb takarékpénztára. OHIO ÁLLAM. PERCEL LAJOS, 522—534 Pearl street, Cleveland. MOSKOVITZ J. D., 1441 W. Dakota st., Dayton. Közjegyzői iroda. A hajótársaságok törvényes ügynöke. Pénzküldés a világ minden részébe jóárlással mellett, olcsón és gyorsan. WISCONSIN ÁLLAM. MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha. Wisconsin állam felügyelete alatt. H. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Elad hajójegyeket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad. NEW JERSEY ÁLLAM. RIZSAK JÁNOS, 128 Second street, Passaic. Pénzküldés és hajójegyek. Bármilyen okiratokat elkészít. JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha. Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal. WÁRADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton. Pénzküldés és hajójegyzülete. Házak, telkek vétele és eladása.

RIZSAK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ MAGYAR PENZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE 127—2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J. PENZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küld az ó-hazába. Az összes hajótársulatok meghatalmazott képviselője. MINDENNEMÜ közjegyzői okiratok szakértelemmel kiállítanak és konzulátusi hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosan járunk el. REAM BIZOTT ÜGYEKBE pontosan és lelkiismeretesen járunk el. AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKISÉREM a hajóhoz. UTBAIGAZÍTÁST, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok. FIOKÜZLETEK: ALPHA, N. J. WHARTON, N. J. FRANKLIN FURNACE, N. J. SOUTH BETHLEHEM, PA.

WÁRADY LAJOS Hazai peres és katonai ügyek pontos elintézése. PENZKÜLDÉS AZ Ó-HAZABA. Az összes hajóvonalak képviselője. HAZAK VETELES ÉS ELADÁSA. magyar közjegyző 449 S. Broad St., Trenton, N. J. Charles R. Kear elnök. Harry F. Potter pénztárnok. ELSŐ NEMZETI BANK FIRST NATIONAL BANK MINERSVILLE, PA. Alapított 1864-ben. Schuykill County legőreggebb nemzeti bankja. Alaptőke \$50,000.00 Tartalékai és szét nem osztott nyereséme 75,000.00 Elfogad pénzbetétet és a pénzt csekk alapján vagy szóbeli felkérésre azonnal visszafizeti. Pénzküldéseket a világ bármely részébe bank- vagy postautalvón utján eszközöl.

POLITIKAI HIRDETÉS.

STATE OF NEW YORK
OFFICE OF THE SECRETARY OF STATE
Albany, July 25, 1908.

Pursuant to the provisions of section one of article fourteen of the Constitution of the State of New York...

AMENDMENT NUMBER ONE
CONCURRENT RESOLUTION OF THE SENATE AND ASSEMBLY

Proposing an amendment to section two of article six of the Constitution...

Section 1. Resolved (if the Senate concur), That section two of article six of the Constitution be amended to read as follows:

ARTICLE VI.

2. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

3. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

4. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

5. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

6. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

7. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

8. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

9. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

10. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

11. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

12. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

13. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

14. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

15. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

16. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

17. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

18. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

19. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

20. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

21. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

22. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

23. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

24. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

25. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

26. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

27. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

28. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

29. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

30. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

31. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

32. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

33. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

34. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

35. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

36. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

37. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

38. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

39. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

40. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

41. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

42. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

43. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

44. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

45. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

46. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

47. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

48. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

49. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

50. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

51. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

52. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

53. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

54. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

55. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

56. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

57. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

58. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

59. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

60. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

61. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

62. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

63. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

64. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

65. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

66. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

67. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

68. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

69. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

70. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

71. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

72. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

73. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

74. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

75. The legislature shall divide the state into four judicial departments...

Minden kis hirdetés TIZ szögig
— 25 cent. —
Minden további azé 2 cent.
Kis hirdetések előre fizetendők.

KIS HIRDETÉSEK

KISHIRDETÉSEKET
elfogad a „Bevándorló” minden
ügyneke és a kiadéshivatal:
827 East 13 street, New York.

EGYHÁZI ÉRTESÍTÉS.
A new yorki 14-ik utca és 2-ik Avenue sarkán
levő ref. egyház lelkesze

HARSÁNYI LASZLÓ.
Istenisztelet minden vasárnap d. e. 11 órakor.
Lelekész: 210—2-ik Avenue.

MAGYAR EV. REFORMATUS P. EGYHAZ
New Brunswick, N. J.
Templom:
Easton Avenue és Hamilton Street sarkán.

Tiszt. HAMBORSZKY N. B. PAL,
magyar ev. ref. p. lelkész.
15 Prospect Street. Telephone: 418—J.

BELASCOSZINHÁZ
WEST 42-ik UTCA.
Minden este 8 óra 20 perczkor.
Szombaton matiné.

HARRISON GREY FISKE
bemutatja Molnár Ferenc által jogosítva

AZ ÖRDÖG
című vigjátékot
KONTA SÁNDOR és W. T. LARNED
fordításában.

GEORGE ARLISS
adja a czimszerepet.
„Hadd jöjjen ellenem ezer ör-
dög” — IV. Henrik.

MAGYAROK!
Ha Magyarország bármely vidékén nagyon
kedvező fizetési feltételek mellett jó és olcsó
földhöz akartok jutni, bővebb felvilágosítást
íratok erre a címre:

JOHN SKOTTHY
115 West 102 Street, New York City.
(Okt. 15.)

JÓ KERESÉT
biztosítatik a Bevándorló részéről lmi és ol-
vasni jól tudó utazó úgynököknek Ohio, India-
na, Illinois és Michigan államokban. Csak olyan
jelentkezzenek, akik a pontos elszámolás
dolgaiban készpénzbeszámolókat képesek adni.

Czím: BEVÁNDORLÓ, 327 East 13th street,
NEW YORK.

KERESEK
művelt, fiatal nőt, akivel szabad időmben szem-
lelileg foglalkozhatnék. Levélök „Magány”
jellege alatt a „Bevándorló” kiadéshivatalába,
327—E—13 st., N. Y. City, czimzömök.

KERESSEM
férjemet, Hametler János szerelőt, aki ezélettől
Magyarországon, Budapestben, József-utca 52.
szám alatt lakott s akiről mintegy 7 esztendő
óta nem hallottam. Aki hollétéről tud, értesít-
sen a következő címre: Erzsébet Hametler,
c. o. Hugo Hunfalvy Lawyer, 231 Broadway,
New York City.

Magyar fogorvos
Foghuzás fájdalom nélkül. Biztos és jó
kezelés.

DR. FRANK KERN
233 EAST, 10 UTCA, NEW YORK.
— Az első és második Ave. közt. —

RENDEL: Reggeli 10-10:15 esti 8 1/2.
VASÁRNAP: Reggeli 10-től délután 1-4.

KAIL G. ÁRPÁD
BANK ÉS HAJÓGYÜZLETE
— Alapított 1890-ben. —
Közjegyzői iroda ügy hazai, mint amerikai
ügyek elintézésére. Pénzküldés az
6-hazába hetenként kétszer, a legpontos-
sáiban és legolcsóbban.

UNIONTOWN, PA. W. MAIN STREET.

JÖJJÖN DOLNICZ KÁROLY
MAGYAR BANK-ÉS SZALONJÁBA.
aki a legjobb, legfinomabb és legolcsóbb
italokat akarja kicsinyben és nagyban;
aki olcsón és biztosan akar az 6-hazába
utazni; aki pénzt gyorsan és biztosan
akarja hazaküldeni; aki pénzt biztosan
és jóállás mellett akarja elhelyezni; aki
jól akar étkezni és jó szobát kapni.

Aetnaville-Martinsferry, O.
39 W. Bell Phone.

THE STAR BOOK BINDING CO.,
Aislvároló Üzlet: 153 East 4 street
NEW YORK.
Elvállal minden e szakmába vágó
munkát.

— JUTANYOS ÁRAK. —

HAZAI PERES ÜGYEKET,
valamint fordításokat, okiratok megszerzését
és megszerkesztését, hitelesítéseket és katonai
ügyeket gyorsan és pontosan elvégző Makray
Aladár, 327 E. 13 street, New York City.

FÜLÖP SANDORT
keresem, ki Perbenyik-i születési, volt Lőcsei-
lakos (Zemplénmegye) örökösödési ügy miatt.
Tudtommal Pennsylvania államban van. Ber-
wick vagy Catasqua vidékén. Kérem honfi-
zarsáimat, kik róla tudnak, hogy címzet velem
közölni sziveskedjenek. J. R. Szegegy, 402
S. Washington St., Scranton, Pa.

825,000.00 ÁLLAMI BIZTOSÍTÁS.
Joseph Major Myers
Pénzügyi tanácsadó
Főhivatal: PHILADELPHIA, N. J.
Főiroda: ALBANY, N. Y.

Az összes hájvonalak törvényes képviselője.
Pénzküldés az 6-hazába; a legbiztosabb és
legolcsóbban szállítok. Mindenféle hazai pe-
nzes ügyeket, valamint katonai hitelesítéseket
és katonai ügyeket gyorsan és pontosan elvégző
Közjegyzői irodájának Philadelphia-ban és
New Yorkban. Konfliktusok minden ügyben in-
gyenes felvilágosítást kapnak.

KERESTETIK
egy gépirónót, ki a magyar és a tót nyel-
vet bírja. Személyesen, vagy levélbeli-
leg jelentkezék Perényi Béának, 335 E.
14 st., New York City.

SOMOSKÓI JÓZSEF
urat örökség átvételét végeztetve keresem,
Kerestekézek kalókdétalan czen köz alatt:
JOEFLER KÁROLY, 312 Omar street, LOS AN-
GELES, California.

FONTOS ÜGYBEN
keresem öz. J. Tóthné, szül. Petrovics Ágnes,
valamint Petrovics Anna és Mária testvéreket,
kik Bakonybél (Veszprémmegye) illetőségűek.
Szíves értesítéseket e címre kérek: John Pet-
er, 115 Broadway, Scranton, Pa.

18 éve fennálló banküzlet
PEARL JOZSEF banküzlet
FŐCZET: 319 East 3rd Street.
FŐKÖZLET: 801 E. 3rd St. Oak cor.
SOUTH BETHLEHEM, PA.

Az összes hájvonalak törvényes
képviselője. Pénzküldeményeket a vi-
sz minden részben legolcsóbban és
legbiztosabban küld. Bármely peres
ügyet, úgy óhazai, mint itteni dolgo-
zat elintézését. Közjegyzői okiratokat tör-
vényesen hitelesít. Utbárgozásokat
ingyen ad.

NAGY AZ ÖRÖM
Amerika minden magyarlakta helyén,
mivel megjelent az
ANGOL-MAGYAR TANÍTÓ
ÉS ISKOLAJA

című könyv. Ez az egyedüli Ameriká-
ban megjelent és kiadott könyv és he-
lyesen kiejtésű, szabad maorai
rendszert nyelvetan. E könyvből ötven
leckeiből megvan a tanító r'köl —
megtanulhat angolul beszélni és olvasni
és felvilágosított nyelvetan. Az ál-
latban hasznos tudást nyújt. Az ál-
latban ismert szerző tizenhárom éves
keres tanítói munkájára legjobb biztosíték
a hirdetés valódisága iránt. A mű ára
postadíjjal együtt KÉT DOLLAR TIZ
CENT, mely összes a szerző ezen címzetre
küldendő.

ISIDOR BRAUN
2554 EAST 43 ST., CLEVELAND, O.

KOMOLY SZÁNDÉKKAL
20 és 30 esztendő közötti leány- vagy özvegy-
gyel ismereteket haját kötni egy javakorbeli,
jó kereső magyart iparos. Levelek „Komoly
szándék” jellege alatt a „Bevándorló” kiadéshiva-
latába, 327 East 13 street, New York City czim-
zendők.

NEW YORK ÁLLAMBAN
TERMÉKENY FARMOK VÁSÁROLHATÓK
RÉSZLETTFIZETÉSRE.

KÖZEL A PIACZOKHOZ
ÉS VASUTAKHOZ

NÉHÁNY ILYEN FARMOT BÉRELNI IS LEHET.

Írjon részletekért. Ezen hivatal magyarul válaszol.
Levelet így címezze:

Pearson A. Raymond
FÖLDMIVELÉSI MINISZTER URNAK
523 Park Row, New York.